Инв. №

Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

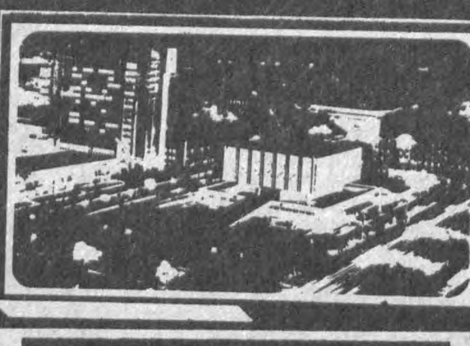

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 69 (8. 267) ◆ 1993 йил, 19 апрель, душанба ◆ Нархи 5 сўм

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

16 апрель куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Швейцария Конфедерациясининг федерал маслаҳатчиси, молия вазири Отто Штих бошчилигидаги шу мамлакат ҳукумат делегациясини қабул қилди.

Самимий суҳбат чоғида Ўзбекистон Республикаси ва Швейцария Конфедерацияси ўртасидаги ўзаро манфаатли алоқаларни янада тараққий эттириш, ҳамкорликнинг истиқболли йўналишларини кенгайтириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛДИ

Швеция Қироллигининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Эрян Бергер 16 апрель куни мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиғи топширди.

Элчи мамлакатларимиз ўртасида дипломатия муносабатларининг ўрнатилиши ўзаро манфаатли алоқаларнинг ривожланишига кенг имконият очганини таъкидлар экан, бу ҳамкорликни янада тараққий эттириш учун куч-ғайратини аямаслигини билдирди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Эрян Бергер жанобларини янги лавозим билан қутлаб, Ўзбекистон ва Швеция Қироллиги ўртасидаги ўзаро алоқаларнинг юқори босқичга кўтарилишидан мамнуният изҳор этди. Швеция Қироллигининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси тайинланиши савдо-иқтисодий, илмий-техник ҳамда маданий соҳалардаги ҳамкорликнинг ривожига ижобий таъсир этишига ишонч билдирди.

Ишонч ёрлиғини топшириш маросимида Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири С. Сафоев иштирок этди.

(ЎзА).

ШВЕЦИЯ ҚИРОЛЛИГИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ ЖАНОБ ЭРЯН БЕРГЕРНИНГ ИШОНЧ ЁРЛИҒИНИ ТОПШИРИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

ШВЕЦИЯ ҚИРОЛЛИГИНИНГ ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ ЖАНОБ ЭРЯН БЕРГЕР

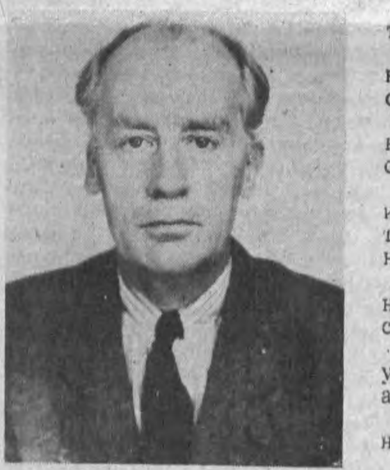

1937 йилда туғилган. Миллати — швед. Олий маълумотли.

1960 й. — Швеция Ташқи ишлар вазирлигида ишлай бошлади.

1961—64 й. — Швециянинг БМТдаги (Нью-Йорк) ваколатхонаси ходими.

1964—67 й. — Ташқи ишлар вазирлиги идорасида, сўнгра халқаро илмий-тадқиқот институти директорининг ёрдамчиси.

1967—70 й. — Швециянинг Пекиндаги элчихонасида масъул ходим.

1970—74 й. — Швециянинг Москвадаги элчихонасида масъул ходим.

1974—78 й. — Ташқи ишлар вазирлиги халқаро ташкилотлар бошқармасининг бошлиғи.

1978—83 й. — Швециянинг Париждаги элчихонаси вазири.

1983—84 й. — Гарвард университетининг халқаро алоқалар марказида ходим.

1984—87 й. — Швециянинг Польшадаги элчиси.

1987—89 й. — Швециянинг Ҳиндистон, Шри-Ланка, Непал ва Бутандаги элчиси.

1989 й. — Швециянинг СССРдаги элчиси.

1991 йил декабридан — Швециянинг Россия Федерациясидаги элчиси.

1989—92 й. — Швециянинг Монголиядаги элчиси.

У, шунингдек, Белорусь, Грузия, Арманистон ва Озарбайжонда аккредитация қилинган.

* *Газетанинг шу сонига*

МДҲ ДАВЛАТЛАРИ РАҲБАРЛАРИНИНГ МИНСКДАГИ УЧРАШУВИ

ЎЗБЕКИСТОН Республикасининг Президенти Ислом Каримов 16 апрель куни Тошкентдан Минскка Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги давлатлари раҳбарларининг навбатдан ташқари бўладиган учрашувида қатнашиш учун жўнаб кетди. Ислом Каримов жўнаб кетиш олдидан аэропортда журналистлар билан бўлган суҳбат чоғида нosамарасиз тарзда фаолият кўрсатаётган Ҳамдўстликка нисбатан ўз нуқтаи назарини баён этди. Бинобарин Ҳамдўстлик томонидан қабул қилинган 270 дан ортиқ ҳужжатларнинг аксарияти ҳаётда ўз инъикосини топмаётир.

— Минскда бўладиган учрашувимиздан мақсад, — деди Ислом Каримов, — ниҳоят Ҳамдўстлик давлатлари амалий ва самарали ҳамкорлигининг таъсирчан воситасини ишлаб чиқишдан иборатдир. Қабул қилинган қарорлар амалда бажарилмас экан, қанчалик яхши бўлмасин, ёлғиз истак билан халқни боқиб бўлмайди. Ҳамдўстликни сўзда эмас, балки амалий ишлар билан мустаҳкамлаш ва ривожлантириш лозим.

Тошкент аэропортида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Шавкат Йўлдошев, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов, Вазирлар маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Мавлон Умурзоқов, Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Самолёт тўрт ярим соат осмонда парвоз қилгандан кейин Минск аэропортига келиб қўнди. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги давлат байроқлари билан безатилган аэропортда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовни Беларусь Олий Кенгашининг Раиси С. Шушкевич, Бош вазир В. Кебич, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Машиналар карвони аэропортдан «Заславль» ҳукумат қароргоҳига қараб йўл олади. Шу ерда давлат раҳбарлари ўз ишларини бажаришга киришдилар. У ёпиқ эшиклар ортида ўтди, кейин давлатларнинг раҳбарлари бу ерга дунёнинг турли мамлакатларидан келган кўплаб журналистлар учун матбуот конференцияси ўтказдилар.

Матбуот конференциясида Минскдаги учрашувга Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев раислик қилганлиги эълон қилинди. Давлатларнинг раҳбарлари Ҳамдўстликнинг бундан кейинги тақдири тўғрисидаги ўз фикр ва мулоҳазалари ҳамда таклифлари билан ўртоқлашдилар. Бинобарин кўзда тутилганидек, унинг тақдири кўп жиҳатдан Россия Федерацияси халқларининг 25 апрелда ўтказилажак референдуми якунларига боғлиқлиги аён бўлиб қолди.

Журналистларнинг саволларига жавоб қайтариб Ислом Каримов МДҲдаги ишларнинг аҳволи анчадан бери ташвишлантираётганлигини айтди. Ҳамдўстлик таркибига кирувчи ҳар бир давлат ана шу ҳамкорликдан ижобий натижаларга эришмоғи даркор. Аммо бу нарсадан ҳозирча дарак бўлмаяпти. Бизлар иқтисодий ислоҳотларнинг давом эттирилиши тарафдоримиз, мустақил давлатларнинг ҳамкорлиги энг аввало иқтисодиёт соҳасида ва уларнинг ҳар бирига фойда келтирадиган тарзда, самарали ривожланиши тарафдоримиз.

Шу куни Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар Ватанларига жўнаб кетдилар. Минск аэропортида Ўзбекистон Республикаси Президентини Беларусь Олий Кенгашининг Раиси С. Шушкевич, Бош вазир В. Кебич, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Шанба куни эрта тонгда Тошкент аэропортида Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Шавкат Йўлдошев, Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулҳошим Муталов, Вазирлар маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков, Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси Мавлон Умурзоқов, Тошкент шаҳар Ҳокими Атҳамбек Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

«Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнаткашлари харидорлар дидига мос маҳсулотлар тайёрлашда жонбозлик кўрсатишмоқда.

СУРАТДА: бирлашманинг илғор тикувчиси Фарида Мanнонова.

Алимурод Мамадаминов сурати.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● 17 апрель куни Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Абдулҳошим Муталов турк-япон тадбиркорлари кенгаши делегациясини қабул қилди. Кеча делегация аъзолари Самарқанд шаҳрида бўлдилар.

● Кеча Венгрия Республикаси ташқи ишлар вазирлигининг делегацияси Самарқандга келди.

● Ўзбекистон Олий судининг пленумида судларда қонунларга амал қилишга доир масалалар кўриб чиқилди.

● «Ангренрезинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмасида калиш ишлаб чиқарадиган иккинчи линия фойдаланишга топширилди. Унинг қувватини тўла ўзлаштириш калиш ишлаб чиқаришни йилига 5 миллионтага етказиш имконини беради.

● Ўзбекистон давлат физкультура ва спорт комитети ҳайъатининг қарорига кўра апрель ойининг ҳар учинчи шанбаси республика физкультурачилар куни сифатида нишонланадиган бўлди. 17 апрель куни Ўзбекистоннинг барча шаҳар ва қишлоқларида физкультурачилар кунига бағишланган оммавий спорт мусобақалари ўтказилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Санкт-Петербургда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги парламентлар раҳбарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Унинг ишида Арманистон, Беларусь, Қозоғистон, Молдова, Россия, Тожикистон ва Украина делегациялари иштирок этдилар. Кенгашда Ҳамдўстлик давлат ва ҳукумат раҳбарлари имзолаган давлатлараро битим ва шартномаларни ратификация қилиш, ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий аҳволи ва бошқа масалалар муҳокама этилди.

● Кеча Россия Президенти Борис Ельцин Владимир шаҳрида бўлди.

● Москвада тадбиркорларнинг Умумроссия кенгаши бўлиб ўтди.

● Сухуми шаҳри ва унинг атрофида грузин-абхаз қуролли тўқнашувлари давом этмоқда. Ҳар икки томондан қурбонлар бўлаётганлиги хабар қилинмоқда.

● Москва атрофидаги Голицин шаҳарчасида Германия лицензияси бўйича «Мерседес» шаҳарлараро ва сайёҳлар автобусларини йиғиш заводи расмий равишда очилди.

● Новосибирскда оммавий ахборот воситалари эркинлигига риоя этилиши бўйича биринчи кузатувчи кенгаш ташкил этилди.

● Кама автомобиль заводида рўй берган ёнғинни уч кеча-кундуздан кейингина ўчиришга муваффақ бўлинди. Ҳозирча бу фалокат корхонага қанча зарар етказганлиги маълум эмас.

ХОРИЖДА

● Вильнюсда Латвия, Литва ва Эстония бош вазирларининг учрашуви бўлиб ўтди. Унда бу Болтиқбўйи давлатлари ўртасида 1993 йилда иқтисодий ҳамкорлик қилиш ва савдо-сотиқ юзасидан шартномалар имзоланди ҳамда мазкур мамлакатлардан Россия қўшинларини олиб чиқиш билан боғлиқ муаммолар муҳокама этилди.

● Туркия Республикасининг Президенти Турғут Ўзол тўсатдан вафот этди. Мамлакатда тўрт кунлик мотам эълон қилинди.

● Исроил самолётлари ва вертолётлари фаластинликларнинг Ливан жанубидаги базаларига зарба бердилар. Бунинг оқибатида қурбонлар борлиги хабар қилинди.

● Эртага Америка Қўшма Штатларида бошланиши мўлжалланган араб-исроил музокараларини 27 апрелгача кечиктиришга қарор қилинди.

● Кеча Италияда 10 та савол бўйича референдум бўлиб ўтди. Улар орасида энг асосийси — мамлакат раҳбарини сайлаш ҳуқуқини ҳозирги пайтгача бўлганидек, партияларга беришми ёки уни умумхалқ томонидан сайлаш керакми, деган масаладир. Референдум натижалари ҳали хабар қилингани йўқ.

* *Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамасида*

Фуқаролик бурчи сидқидилдан бажарилсин

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг 1993 йил 2 апрелдаги «Ҳарбий ва муқобил хизматнинг белгиланган муддатларини ўтаб бўлган шахсларни Қуролли кучлар, чегара ва ички қўшинлар сафларидан захирага бўшатиш ҳақида ҳамда фуқароларни муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга навбатдаги чақириш тўғрисида»ги қарорига биноан ҳамда Тошкент шаҳри фуқароларини навбатдаги муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга чақиришни ўз вақтида ва уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида Тошкент шаҳри Ҳокими А. И. Фозилбеков тегишли қарор қабул қилди.

1975 йилда туғилган, чақириш кунигача 18 ёшга тўладиган, чақириқ муддатини кечиктириш ҳуқуқига эга бўлмаган, аммо чақириққача 27 ёшга тўлмаган Тошкент шаҳри фуқаролари 1993 йил май-июнь ойларида муддатли ҳарбий ва муқобил хизматга чақириладилар.

Чақириқни уюштириш ва ўтказиш вақтида Ўзбекистон Республикасининг «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида» ҳамда «Муқобил хизмат тўғрисида»ги қонунларида белгиланган талабларнинг қатъий бажарилиши таъминланиши керак.

Шаҳар чақириқ ва тиббий назорат комиссияларининг таркиблари тасдиқланди.

Чақирилувчиларни ҳамда ҳарбий ўқув юртлари ва лицейларига кирувчи номзодларни белгиланган муддатларда тиббий кўрикдан ўтказиш тиббий назорат комиссияси зиммасига юклатилди.

Шаҳар Ҳокими ўринбосари — шаҳар чақириқ комиссияси раиси (Ш. И. Жалилов) ва мудофаа ишлари бўйича Тошкент шаҳар бошқармасининг бошлиғи (Ў. Ҳ. Ҳасанов)га қуйидагилар топширилди:

— бирлашган тўпланиш нуқтаси, туманларнинг чақириқ комиссиялари ва мудофаа ишлари бўйича бўлимлар ишини қатъий назорат остига олиш;

— шаҳар чақириқ комиссиясининг мажлисларини доимий равишда ўтказиш, уларда туманлар чақириқ комиссиялари раислари ва мудофаа ишлари бўйича бўлим бошлиқларининг чақиришнинг бориши тўғрисидаги ахборотларини тинглаш, аниқланган камчиликларни бартараф этишга доир тезкор чора-тадбирлар кўриш;

— бирлашган тўпланиш нуқтасида чақирилувчилар гуруҳларини қўшинларга митинглар ўтказиб, тантанали жўнатишни ташкил қилиш.

«Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент» газеталари, радио, телевидение орқали чақириқ бошланганлиги ва унинг бориши ҳақида ахборотлар бериб турилиши, йигитларнинг Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллиги, ҳудудий яхлитлиги, фуқароларнинг конституцион ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишдан иборат ўз фуқаролик бурчларини сидқидилдан адо этишлари зарурлиги кенг тарғиб қилиниши керак. Тошкент шаҳридан чақирилган аскарларнинг намунали хизматлари, ҳарбий бурчларини сидқидилдан ўтаётганликлари кенг ёритилиши лозим.

Тошкент шаҳри туманлари ҳокимларига қуйидагилар топширилди:

— шаҳар чақириқ комиссияси таркибига ўхшаш туман чақириқ комиссияларини ташкил этиш ва улар иши учун зарур шарт-шароитлар яратилишини таъминлаш;

— ёшларни белгиланган миқдорда ва муддатларда чақирилиши юзасидан тегишли чораларни кўриш;

— мудофаа ишлари бўйича туман бўлимлари ихтиёрига чақириққа тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида зарур миқдорда врачлар, техник ходимлар ва хизмат кўрсатувчи ходимлар ажратиш, уларнинг асосий иш жойлари ва ўртача ойлик маошларини сақлаб қолиш;

— мудофаа ишлари бўйича бўлимларга чақириқ участкаларида ташвиқот жойларини тайёрлашда ёрдам кўрсатиш;

— корхона, маҳалла ва уй комитетларида жамоатчилик асосида иш олиб бориш учун ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик ва байналмилал руҳда тарбиялаш бўйича тарғиботчилар гуруҳларини ташкил этиш.

Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамаси соғлиқни сақлаш бош бошқармаси зиммасига қуйидагилар юклатилди:

— чақириқ участкаларича чақирилувчиларни малакали тиббий кўрикдан ўтказиш учун тиббий комиссияларга зарур ёрдам кўрсатиш;

— мудофаа ишлари бўйича Тошкент шаҳар бошқармаси буюртмасига мувофиқ тиббий назорат комиссиясини ўз вақтида врачлар, ўрта тиббиёт ходимлари, дори-дармонлар, тиббий асбоб-ускуналар ва бошқа зарур нарсалар билан таъминлаш;

— даволаш ва даволаш-профилактика муассасалари раҳбарлари зиммасига чақириқ участкалари тиббий комиссиялари томонидан юборилаётган чақирилувчиларни текшириш ва даволаш учун монеликсиз қабул қилиш вазифасини юклаш, бунинг учун даволаш муассасаларида зарур миқдорда ўринлар ажратиш.

«Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш транспорти» ишлаб чиқариш бирлашмасига ёш аскарларни қўшинларга жўнатиш даврида мудофаа ишлари бўйича Тошкент шаҳар бошқармаси буюртмасига биноан чақирилувчиларни бирлашган тўпланиш нуқтасидан поездга ёки шаҳарлараро йўналишлардаги автобусларда ўтказиш бекатларигача олиб бориш учун ҳақ тўлаш ҳисобига зарур миқдорда автобуслар ажратиш топширилди.

«Тошкентсавдо», «Тошкенттаом» концернларига чақириқ участкалари ва бирлашган тўпланиш нуқтасида чойхона, ошхона, буфетлар ишини йўлга қўйиш, салқин ичимликлар, озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик зарур моллар билан савдо қилишни ташкил этиш топширилди.

Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамасининг маданият ишлари бўйича бош бошқармасига мудофаа ишлари бўйича Тошкент шаҳар бошқармаси билан келишилган ҳолда ижодий жамоаларни чақирилувчиларни қўшинларга жўнатиш кунларида бирлашган тўпланиш нуқтасида концертлар намойиш этишга жалб этиш топширилди.

* *Қурилиш майдонларида*

ЯНА ИККИТА БИНО

ЯҚИН-яқинлардагина қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экиладиган дала ҳолида ётган шаҳримизнинг «Строительная» мавзеси ҳозирги кунда улкан қурилиш майдонига айланган. Қисқа вақт ичида бу ерда қанчадан-қанча турар жой бинолари ёмғирдан чиққан қўзиқориндек қад кўтарди.

Айни пайтда даҳада яна иккита уй фойдаланишга топширилди. Ҳар бири 90 хонадондан иборат бўлган биноларни Тошкент давлат-акционерлик қурилиш корпорациясига қарашли йирик ҳажмли-блокли тажриба уйсозлик комбинатининг азамат бинокорлари амалга оширишди. Шунингдек, қурувчилар умумий сатҳи 13 минг 526 квадрат метрни ташкил этган мазкур турар жой биноларида пардозлаш ишларини ҳам қиёмига етказишди. Бугунги кунда бу уйлардан хонадон олиш бахтига муяссар бўлган оилалар далолатнома ҳужжатларини расмийлаштирмоқда.

Ғулом ЮСУПОВ.

«ЁДГОРЛИК»НИНГ СОВҒАЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН «Ёдгорлик» жамияти истеъдодли ёшлар камолоти йўлида ғамхўрлик кўрсатиб, қатор ибратли ишларга қўл урмоқда. Тарих ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамияти ташаббуси билан умидли ижодкор болаларни моддий томондан қўллаб-қувватлаш тадбирлари ҳам кўрилмоқда.

Республика ўрта махсус санъат мактаб-интернати жамоаси ҳам бундай ёрдамдан баҳраманд бўладиган бўлди. «Ёдгорлик» ушбу санъат билим даргоҳида таҳсил кўраётган аълочи талабаларга махсус стипендия тайин этди.

Жамият мактаб-интернат истеъдодлари томонидан тайёрланган расмлар кўргазмасини уюштиришга ҳам яқиндан бош қўшди. Шаҳримиздаги Марказий кўргазмалар залида очилган бу экспозицияга қўйилган энг яхши асарлар ижодкорларини тақдирлаш учун жамият совғалар ҳозирлади. Марказий Осиё халқлари миллий маданиятлари тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи янги нашрдан бир неча нусха, турли ўймакорлик ва нақш асарлари намуналари ҳам иқтидорли болаларга тортиқ қилинди.

Мактаб-интернатда ганчкорлик санъатини ривожлантириш мақсадида махсус печ қурилмаси ўрнатилмоқда. Бу жараённи ҳам амалга оширишни жамият ўз зиммасига олди.

Акбар АЛИЕВ.

ПАРИЖГА—ИЖОДИЙ КЎРИККА

ПИАНИНОЧИЛАРНИНГ халқаро танловини ўтказиш яхши анъанага айланиб қолди. Бу сафарги бундай нуфузли ижодий кўрик Парижда уюштириладиган бўлди.

Ҳозир юксак ижрочилик маҳорати синовига жойларда қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ушбу мусиқа байрамига Ўзбекистондан ҳам ёш истеъдодлар қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар. Тошкент давлат консерваториясининг истеъдодли талабаси Г. Алимова ҳам халқаро танловда ўз ижрочилик маҳоратини намоён этади.

Олий мусиқа мактабида профессор О. Юсупова классида таҳсил кўраётган бу истеъдод эгаси жиддий ижодий имтиҳон олдидан қатор янги асарларни фортепьянода чалишни ўрганиб олди. Жаҳон мумтоз композиторлари ижод намуналаридан иборат мазкур асарлар ёш созанда ижросида яқинда Тошкент давлат консерваторияси концерт залида баралла янгради.

Воҳид ВАЛИЕВ.

ТАШКИЛИЙ МАСАЛА КЎРИЛДИ

ЎЗБЕКИСТОН Халқ демократик партияси Чилонзор тумани кенгашининг навбатдан ташқари пленуми бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўрилди. Беҳзод Мавлонов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан ХДП Чилонзор район кенгашининг иккинчи котиби ва бюро аъзолигидан озод этилди. Туман маҳаллаларнинг ишини мувофиқлаштириш шўъбасининг мудири бўлиб ишлаб турган Шуҳрат Аҳмедов ХДП туман кенгашининг иккинчи котиби ва бюро аъзоси этиб сайланди.

Худойназар ҒОИИПОВ.

Йўлдош Охунбобоев номли бош кийимлар фабрикаси меҳнаткашлари томонидан тайёрланган ҳар хил маҳсулотлар харидоргирлиги билан ажралиб туради.

СУРАТДА: экспериментал цехнинг тикувчи-лаборантлари Роза Солихўжаева ва Латофатхон Алиева ўз маҳсулотларини намойиш қилишмоқда.

Рустам Шарипов сурати.

* *Футбол*

Йирик ҳисобда

Жума куни «Пахтакор» командаси ўз майдонида Қибрайнинг «Бинокор» футболчилари билан учрашди. Қизиқарли ўтган бу ўйин майдон эгаларининг устунлигида ўтди. Пахтакорчилар 6:1 ҳисобида ғалабага эришишди. Биринчи тўпни ана шу учрашувда кўпчилик футбол мухлислари олқишига сазовор бўлган Ширшов очди. Ўйиндан ўйинга ўз маҳоратини ошириб бораётган Кечинов эса рақиблари дарвозасига иккита тўп киритиб, маҳоратли футболчи эканлигини яна бир бор намойиш қилди.

Шуни айтиш керакки, бу ўйинда пахтакорчилар рақиблари дарвозасига жуда кўп тўп киритишлари мумкин эди, лекин баъзи ярим ҳимоячилар ва ҳужумчиларнинг беш-саккиз метрдан рақиблари дарвозасини тўғри нишонга олиша олмаганлиги бунга имкон бермади.

* *Ўзбекистон — мустақил давлат.*

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТНИНГ СИЁСИЙ ЖИҲАТЛАРИ

Дунёдаги ривожланган давлатлар қаторидан жой олишга интилаётган, жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўринга эга бўлаётган мустақил Ўзбекистонимизнинг курраи заминдаги обрўси кундан-кунга ошиб бормоқда. Республикада хорижий ишбилармонлар билан ҳамкорликдаги қўшма корхоналар сони кўпаймоқда, биз билан иқтисодий, сиёсий, дипломатик алоқалар ўрнатган мамлакатлар сони тобора ошиб бормоқда. Бир сўз билан айтганда Ўзбекистон жаҳонга юз тутмоқда. Республикамизда ўтказилаётган халқаро тадбирлар ҳам фикримизнинг яққол исботидир. Яқинда Америка Қўшма Штатларининг халқаро муносабатлар миллий демократик институти билан республикамиздаги жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети ҳамкорлигида «Жамиятдаги сиёсий ҳамжиҳатлик — иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишнинг муҳим шарти» мавзусидаги халқаро семинар бўлиб ўтди. Уч кун давом этган бу халқаро анжуман ишида Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон республикалари, шунингдек Америка Қўшма Штатлари, Болгария, Чехия, Венгрия, Туркия каби хорижий мамлакатлардан ҳам мутахассислар иштирок этдилар.

Анжуман қатнашчилари бўлиб ўтган мунозараларда сиёсат ва иқтисодий ислоҳот, иқтисодий ислоҳот даврида сиёсий партияларнинг роли каби бир қанча масалаларни муҳокама қилдилар. Тармоқ соҳаларга бўлиниб олиб борилган мунозаралар ниҳоятда қизғин баҳс ва мунозараларга бой тарзда ўтди. Анжуман қатнашчилари чет эллик мутахассисларга ўзларини қизиқтирган саволларини бериб тўлиқ жавоблар олдилар. Жамоатчи мухбиримиз анжуманнинг натижалари ҳақида унинг ташкилотчиларидан бири — жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетининг ректори, профессор Саидмухтор САИДҚОСИМОВ билан мулоқотда бўлди.

— Саидмухтор ака, айтингчи, анжуманда асосан қандай мавзулар қатнашчилар диққат-эътиборида бўлди?

— Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети Америка Қўшма Штатларининг халқаро муносабатлар, миллий демократия институти билан биргаликда ўтказган бу халқаро семинар менинг назаримда жуда ижобий якунланди. Анжуман давомида Марказий Осиё давлатларидан келган барча вакиллар, бошқа кўпгина хорижий давлатлардан келган машҳур олим ва экспертлар жуда кўп масалалар бўйича қизғин баҳс ва мунозаралар ўтказиб фойдали бўлган яхши таклиф ва истакларни билдиришди. Бўлиб ўтган музокараларда ҳозирги кундаги энг долзарб масала ҳисобланмиш сиёсий ҳамжиҳатлик мавзусида фикр юритилди. Чунки мазкур омилсиз жамиятда бирор-бир катта ўзгаришларни амалга оширишни тасаввур қилиш қийин. Айниқса иқтисодий ислоҳотлар даврида.

Семинар қатнашчилари шуни таъкидлаб ўтишдики, чуқур иқтисодий ислоҳотларни амалга оширмасдан бизнинг минтақамизда, жумладан, Ўзбекистонда ҳам равнақ топган жамият қуриш қийин. Лекин мана шу йўлдан боришда бутун жамият ўзаро ҳамжиҳатлик билан ҳаракат қилмаса, демак бизнинг яхши режаларимиз пучга чиқиб қолади.

Семинар давомида унинг қатнашчилари жуда кўп ажойиб маслаҳатлар, таклифлар билдиришди. Бу масалалар, маслаҳатларни нафақат Ўзбекистон, балки бутун Марказий Осиё давлатлари учун ҳам фойдали деб ўйлайман. Чунки улар асосида бошқа давлатларнинг жумладан, Америка Қўшма Штатлари, Ғарбий Европадаги йирик мамлакатларнинг ва бошқа минтақалардаги давлатларнинг эришган тажрибалари ётибди. Албатта, семинар қатнашчилари таъкидлаб ўтишгандек ҳозирги кунда Ўзбекистон сиёсий ҳамжиҳатликка эришиш бўйича катта тажрибага эга бўлди. Республикада бу борада яхши тамойиллар ишлаб чиқилди. Биз бу ҳақда семинар қатнашчиларига тўлиқ маълумотлар бердик. Айни пайтда бошқа минтақаларда кенг йўналишда олиб борилаётган ишларнинг якунлари, ютуқлари ва тажрибаларини инкор қила олмаймиз. Балки биз улардан чуқурроқ фойдаланиб Ўзбекистонда тадбиқ этиш масалаларини кенг йўлга қўйишимиз керак. Ана шуларнинг ҳаммасини ҳисобга олиб айтганда семинар жуда муваффақиятли ўтди.

— Ўтказилаётган мана шундай халқаро анжуманлар, қолаверса мазкур семинар республикамиздаги иқтисодий танглиkни бартараф этишга қанчалик ўз ҳиссасини қўшаркин?

— Иқтисодий танглик масалалари албатта ҳозирги жамиятдаги мураккаб муаммолардан бири. Лекин иқтисодий муаммоларимиз ўз вақтида ечилмаса, биз халққа ана шу муаммоларни тўғри ечиш йўлларини кўрсатиб, уларни бу ишга жалб қила олмасак, бу чуқур тангликка айланиши мумкин. Буни албатта ҳар бир сиёсий раҳбар билиши керак. Ҳозирги кунда Президентимиз олиб бораётган катта ташкилотчилик ва оқилона сиёсат бунга йўл қўймасликка қаратилган. Шу нуқтаи назардан семинар қатнашчилари томонидан ҳозирги кунда хусусийлаштиришнинг турли шаклларини амалга ошириш, ишбилармонликка кенг йўл очиш ва бошқа масалалар бўйича айтилган таклифлар Ўзбекистон учун ниҳоятда фойдали деб ҳисоблайман.

— Семинарнинг келажакдаги амалий аҳамияти ҳақидаги фикрингиз билан ҳам ўртоқлашсангиз.

— Албатта, семинарнинг амалий аҳамияти катта бўлади деб ўйлайман. Чунки семинар бутунлай янги — ишчанлик, кенг, соф фикрларни айтиш руҳида ўтди. Сабаби, семинар қатнашчилари муҳокама қилинаётган масала қанчалик мураккаблигини ҳис қилган ҳолда ундан тезроқ чиқиш йўлларини ўйладилар ва тавсиялар ҳам шунга қаратилди. Ўйлайманки, Ўзбекистоннинг жуда кўп ишбилармон вакиллари бу семинарда қатнашганликлари, шу билан бирга вазирликларнинг вакиллари, бошқа мутасадди ташкилотларнинг раҳбарлари учун ҳам семинар катта фойдадан ҳоли эмас. Мана шу тавсиялардан улар ўзларининг ишларида керакли хулосаларни чиқариб олишлари шубҳасиздир.

— Шу ўринда яна бир савол туғилади: бундай анжуман кейинги йилларда яна ўтказиладими? Чунки биргина семинарнинг ўзида иқтисодий ислоҳотлар даврида юзага келган барча муаммоларни ҳал қилиш жуда қийин.

— Анжуманимиз маълум даражада шу йўналишдаги тўпланган тажрибаларни ўрганиш, турли воситалар орқали уларни кенг оммага етказиш ҳамда шу йўналишдаги катта бир туртки бўлишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Анжуман қатнашчилари бу семинар улар учун ниҳоятда фойдали бўлганини алоҳида таъкидлаб ўтишди ва уни доимий тарзда ишловчи семинарга айлантиришни таклиф қилишди. Ўйлайманки, биринчи Тошкент анжумани ана шу нуқтаи назардан бўлиб ўтди. Ва биз келажакда бу анжуманнинг давомини кўришимиз мумкин.

Анжуман тугагач, биз яна бир ташкилотчи — Америка Қўшма Штатларининг халқаро муносабатлар, миллий демократия институти вакили Жеймс Чевиндан ҳам семинар ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини билдиришини илтимос қилдик.

— Аввалламбор бу семинарнинг асосий мақсади минтақадаги бешта мустақил давлат вакиллари билан Марказий Осиёда сиёсий барқарорликни таъминлаш, иқтисодий ислоҳот даврида сиёсий партияларнинг роли ва шу каби масалаларни муҳокама қилишдан иборат эди, — деб сўзини бошлади Жеймс Чевин. — Биз бу йўлда ўз олдимизга қўйган мақсадларга эришдик. Қизғин баҳс-мунозараларда шунинг гувоҳи бўлдикки, иштирок этган мутахассислар мавжуд масалаларга чуқур ёндошишди.

Ёш мустақил Ўзбекистон олдида турган муҳим вазифаларни, иқтисодий ислоҳот жараёнларини ҳисобга олиб, қолаверса бу ердаги сиёсий ҳамжиҳатликни кўрган ҳолда анжуманни Тошкент шаҳрида ўтказишга қарор қилдик. Ўйлайманки, келажакда жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети билан миллий демократия институти ўртасида мустаҳкам алоқа боғлаб ҳал этилиши лозим бўлган масалалар юзасидан чет эллик экспертлар иштирокида кўплаб ана шундай анжуманлар ўтказамиз.

Ишончим комилки, ана шундай халқаро анжуманлар республикангизнинг иқтисодиётини ривожлантиришда асосий омиллардан бўлади.

Шундай қилиб, халқаро анжуманда қатнашган суҳбатдошларимизнинг фикрларига қўшимча қилиб шуни айтишимиз мумкинки, семинар мунозараларида жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетида таҳсил олаётган ёшлар ҳам иштирок этишиб назарий билимларини амалий машғулотлар билан мустаҳкамладилар. Бу эса улар учун фойдадан ҳоли эмас.

Суҳбатдош Ғофур ЖАМОЛОВ.

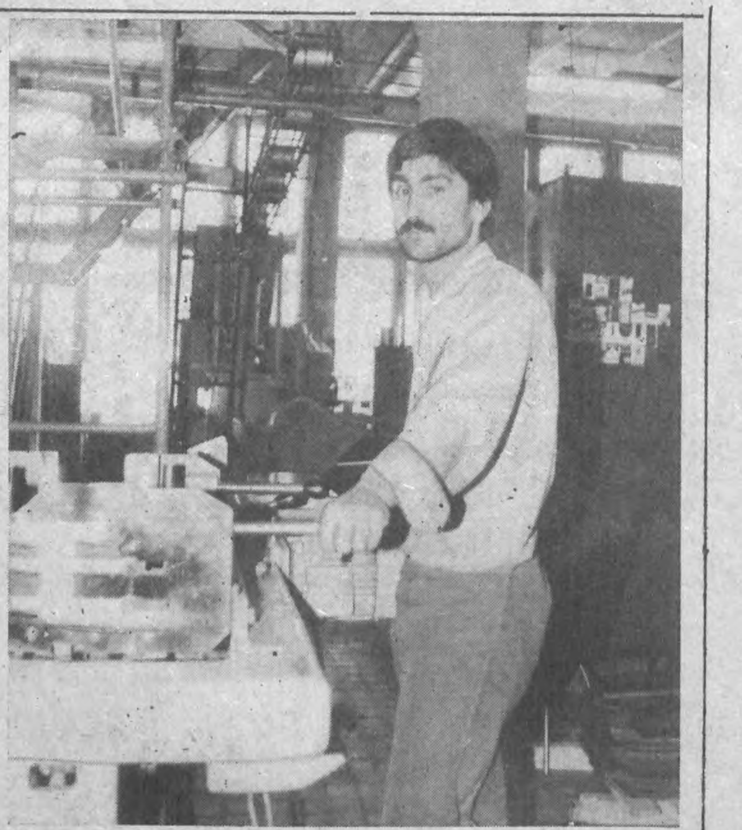

Ҳозирги кунда Тошкентдаги 2-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари тайёрлаётган оёқ кийимлар харидорларга манзур бўляпти. Бунда пойабзалларнинг устки қисмини тайёрлаб бераётган ишчи Зумрад Жўраеванинг ҳам ҳиссаси бор.

Марк Газаряннинг ижарадаги Тошкент лак-бўёқ корхонасига ишга келганига бир ярим йил бўлди. Шунга қарамай у қисқа муддат ичида ўз касбини пухта эгаллаб олди.

СУРАТЛАРДА: Зумрад Жўраева ва илғор ишчи Марк Газарян.

Холмат Мирзакаримов ҳамда Усмон Усмонов суратлари.

* *Яхшидан боғ қолади*

ҚАРАҒАЙЛАР ЎРНИДА

БУНДАН 5—6 йил муқаддам 2-Тошкент Давлат тиббиёт институтининг клиник шифохонасига дўстимни кўргани борган эдим. Беморлар ором олишаётган экан. Қоровул билан суҳбатлашиб қолдик.

— Келинг биродар, чарчаб келгансиз, бироз нафасингизни ростлаб олинг, — деди у ва бир пиёла чой узатди.

Пиёладаги чойдан хўплаб, теварак-атрофга разм солдим. Беморлар ётадиган биногача яна 500 метрга яқин масофани босиб ўтиш керак. Шифохона ҳудуди жуда кенг бўлиб, 30—40 гектар келадиган жойга арча (асосий йўлка четига), қайин, қарағай, чинор, оқ қайин, бақатерак каби нуқул мевасиз дарахтлар экилган эди.

— Илгари бу жойга шаҳар ўртасидан оқиб келадиган Кайковус ариғининг 2 тегирмон суви етиб келиб, боғларимизни яшнатиб юборарди, — деди отахон кўнглимдаги гапларни уққандек. — Жуда серҳосил, баҳаво бўлиб, ёз дамлари шаҳарликлар сайр этиб кетардилар. Мен озгина юқорироқдаги тепаликда 10 гектар ерни узумзор қилиб, ҳар йили 200 тоннага етказиб ҳосил етиштирардим. Мана энди, 20 йилдан буён шундай боғлар ўрнида мевасиз дарахтлар экилиб, ўрмонлар пайдо бўлди. Ҳозирги қурувчиларга ҳайронман. Бирор ерга иморат солмоқчи бўлишса атрофидаги 3—4 гектар ерни текислаб ташлашади. Дов-дарахтларга шафқат қилишмайди. Эсимда, Тошкент зилзиласидан сўнг шу ерда шифохона қурмоқчи бўлдилар. Бунёд этилган бинолар тахминан 30 гектарга яқин майдонни эгаллади. Аммо қурилиш бошланиши билан дарахтларни қўпориб, 100 гектар ерни текислаб ташлашди. Исрофгарчилик шу қадар кўп бўлдики кераксиз жойларга ҳам шағал, қум тўкиб, ерни ишдан чиқардилар. Буни жон куйдириб текширувчи бўлмади. Оқибатда 50 гектарга яқин ер бекор қолиб кетди. Кимнингдир буйруғи билан шунча жойга мевасиз дарахтлар экилди. Мана аҳвол: ҳаммаёқни чинор, қарағай, қайиннинг қуриган барглари босиб ётибди. Фаррошларимиз ҳар куни хазон супириш билан овора...

Ўша кезлари бу аҳволга ачиниб кичик бир мақола ёзиб, газетада чиқарган эдим. Мана, орадан 6 йил ўтгач яна шу даргоҳга келиб қолдим. Бу давр ичида шифохона атрофида катта ўзгаришлар бўлганидан жуда қувондим. Ҳаммадан ибратлиси шифохонага кираверишда 5 гектарча ерга ўрик, олма, гилос, олхўри, беҳи каби ниҳоллар экилиб, боққа айлантирилган эди. Кўчатлар шу кунларда гуллаб, гўзаллик бахш этиб турибди. Боғ ўртасидаги мўъжазгина хонада хизматчилар билан сўзлашиб турган йигитга кўзим тушди. У Абдумажид Набиев бўлиб, 8 йилдан буён шу ерда боғбон экан.

— Илгари боғдорчилик жамоасида тракторчи бўлиб ишлаганман, — деди у. — Экин майдони шифохона қуришга ажратилгач, бир неча йил бошқа иш билан шуғулланиб юрдим. Аммо шу ердан ўтганимда ўрмонзорни кўриб, жуда ачинардим. Бир куни шифохона бош ҳакими Соқи ака Мирҳожиев ҳузурига чақириб, илтимос қилдилар:

— Укажон, мана 40 гектарга яқин еримиз бор, аммо ундан яхши фойдалана олмаяпмиз. Сиздан илтимос, шу жойга мевали дарахтлар экиб, боғ яратиб берсангиз жуда савобли иш бўларди. Ҳозирча 20 га яқин хизматчи, 1 та трактор, 1 та юк ташувчи машина бор. Яна нима керак бўлса етказиб берамиз, бунинг учун имконият етарли.

Мен рози бўлдим. Ўз ёнимга боғбонликка қизиқувчи беш кишини олиб ишга киришдик. Аввало ерни тозалаб, оқар сув йўлини очдик. Бўш жойларга ниҳоллар ўтқазилди. Ҳозирча 10 гектар ер мевали боққа айланди. 3 йилдан буён ҳосил бермоқда. 4 гектар ерни гулзорга айлантирдик. Бу ишларни амалга оширишда Ҳусан Иброҳимов, Даврон Умаров, Баҳодир Абдурасулов, Ҳусан Набиев, Гулчеҳра Раупова каби фидойиларимиз жонбозлик кўрсатишяпти. Биз шифохонада ишловчи қоровул, фаррошларга ортиқча ерни шартнома бўйича бериб, бу жойни ҳам тез орада боққа айлантиришга қарор қилдик.

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ,
меҳнат фахрийси.

* *Фалакиёт сирлари*

ТАФАККУР КУЧИ

ОЙДИН, беғубор тунлари самога нигоҳ қадаб, унинг гўзаллигидан чексиз завқ-шавқ олиш мумкин. Ой, юлдузлар, сайёралар, сунъий йўлдошларни осмон гумбазидаги гўзаллиги бетакрор. Тафаккур кучи билан уларнинг ўтмиш ва келажагига мароқли сайр этмоқ, шунингдек шу дамдаги ҳаёт жараёнлари мушоҳадаларида иштирок этиш имконини мавжудлиги ажойиб бир ҳол. Фалакий мавзудаги суҳбатлар ўз эҳтироси, жалб қилувчи кучи ва таъсироти жиҳатдан шарқнинг машҳур 1001 кеча эртакларидан асло қолишмайди. Ана шундай суҳбатларнинг вақт-соати етиб келганда само солномаси битилган, битилаётган зарварақлари варақланиб, янгидан-янги сирү синоатлардан бохабар бўлишдек бахт жуда беқиёсдир.

Хусусан, қадим кўҳна замонларданоқ юлдузлар орасида гоҳи-гоҳида маълум муддат пайдо бўладиган ёриткичлар одамзод эътиборини ўзига тортган. Бундай ёриткичлар дастлаб бешта: Меркурий, Марс, Венера, Юпитер, Сатурн бўлган. Илм-фаннинг сўнгги даврлардаги ривожи, фақат махсус фалакий воситалар ёрдамидагина кўриш мумкин бўлган, яна учта Уран, Нептун, Плутон ёриткичлари кашф этилди. Тун чойшабига гўё маҳкамлаб қўйилган юлдузлар бағрида ҳаракат қилувчи бу ёриткичлар лотин тилида адашган юлдуз-сайёра деб ном олган. Чунки улар гўё адашгандай ўз ўринларини излаб юлдузлар орасида жойларини ўзгартиб турадилар.

Сайёралар оҳиста нур сочишлари билан жимирлаб нур сочувчи юлдузлардан ажралади. Умуман, сайёраларни юлдузлардан фарқи ҳар жиҳатдан кескин. Юлдузлар ёнаётган манбалар. Сайёралар эса, жумладан, Ер курраси ҳам, ўзидан нур чиқармайдиган ва аксинча фақат ёнар манба шуълаларини акслантириб ёриқ кўринадиган моддий манбадирлар. Юқорида номлари зикр қилинган сайёралар ўзларига энг яқин бўлган Қуёш деб ном олган юлдуз атрофида айланма ҳаракат қиладилар. Меркурий, Венера, Плутон сайёраларининг йўлдошлари аниқланмаган. Аммо қолган олтита сайёранинг ўттиз иккита йўлдоши уларнинг атрофидаги айланма ҳаракатларида иштирок этадилар. Айнан Ер атрофида унинг йўлдоши — Ой; Марс атрофида Фобос, Деймос, Юпитер, Европа, Ганимед, Каллисто, Амальтея, Гималия, Элара, Засифе, Синопе, Лисатия, Карме, Ананке, Леда, Сатурн — Мимас, Энцелад, Тефия, Диона, Рея, Титан, Гиперион, Япет, Феба, Янус; Уран — Ариэль, Умбриэль, Титания, Оберон; Нептун — Тритон, Нервида номли йўлдошлари. Шак-шубҳасиз бу сайёралар ва уларнинг йўлдошларининг кашф этилиши, тарихан номлари ва тузилишлари хусусиятлари ҳақида бир-биридан ажойиб мазмундаги баёнлар мавжуд.

Чунончи, Марс йўлдошларининг кашф этилиш тарихи фикримиз тасдиғидир. Марс сайёраси Қуёш атрофида айланувчи тўққизта сайёранинг бири бўлиб, Қуёшдан у узоқлик жиҳатидан тўртинчи ўринда жойлашган ва тун осмонидаги кўриниши қизғимтир тусда. Тарих солномаларига назар ташлаб, аждодларимизнинг фикру зикрини банд қилган муаммолардан бири Ернинг йўлдоши Ой каби бошқа сайёралар йўлдошларининг бор-йўқлиги бўлганига гувоҳ бўламиз. Бу муаммо атрофидаги баҳс айниқса 1610 йилда Галилео Галилейнинг телескоп ёрдамида Юпитернинг тўртта йўлдошини кашф этганидан сўнг жуда ҳам кучайиб кетди. Хусусан, бу кашфиётдан таъсирланган Кеплер: «Мен Юпитернинг тўртта йўлдоши борлигига мутлоқ ишонаман ва бу ҳақдаги ҳар қандай шубҳадан ниҳоятда йироқдаман. Қани энди менда ҳам Галилейникидек биронта кузатув воситаси бўлганда Марснинг иккита йўлдошини кашф этган бўлардим. Чунки ҳисоб-китобларга кўра Марсни иккита, Сатурнни олти ёки саккизта ва Венера билан Меркурийнинг биттадан йўлдошлари бўлиши мумкинлиги гумон қилинмоқда», деган фикрни баён этади.

Машҳур ёзувчи Жонатан Свифт «Жаноб Лемюэль Гулливернинг саргузаштлари» китобида Марсни амалда ҳали кашф этилмаган йўлдошлари ҳақида ҳайратомуз фикрларни изҳор қилади. Асарда ҳодиса баён қилинаётган мамлакатнинг фалакиётчилари Марс атрофида айланаётган иккита йўлдошни кашф этадилар. Бу икки йўлдошнинг бири сайёра марказидан унинг диаметрини уч баравар узоқликда, иккинчиси эса беш баравар узоқликда ҳаракатланар эди. Ўз навбатида сайёра атрофини биринчи йўлдош ўн соатда, иккинчи йўлдош эса йигирма бир ярим соатда айланиб чиқарди.

Шундай қилиб бу даврлар квадратларининг ўзаро муносабатлари, уларнинг сайёра марказигача бўлган масофаларининг куб даражали муносабатлари каби. Бу йўлдошларни бошқараётган қонуният жамики самовий жисмларга ҳам оид бўлган тортишиш қонунияти эканлигини очиқ ойдин ошкор қилмоқда. Марс сайёрасининг иккита йўлдоши борлигини Вольтер ўзининг «Фалсафа тарихи» китобида ҳам келтиради.

XIX асрнинг иккинчи ярмига келиб хаёлий, назарий изланишлар амалий тасдиққа эга бўлди. 1877 йил 16 августда собиқ дурадгор, кейинчалик машҳур фалакиётчи бўлиб танилган Асаф Холл машаққатли кузатишлар натижасида Марс йўлдошларини кашф этди. Буларнинг бир Фобос — қўрқув, иккинчиси эса Деймос — даҳшат деб ном олди. Фобос сайёрадан 9,4 минг километр узоқликда ҳаракатланади. Унинг диаметри 20 километр. Сайёра атрофида айланиш даври 7 соат 39 дақиқа. Деймоснинг сайёрадан узоқлиги 23,5 минг километр, диаметри 7 километр. Айланиш даври 30 соат 18 дақиқа. Ўз навбатида Марс сайёрасининг ўз ўқи атрофида айланиш даври 24 соат 37 дақиқа 23 сония.

Ер даврасида Ой уфқ ортидан бир кечада бир маротаба чиқса, Марс уфқида бир кечада Фобос икки бор Марс уфқидан кўтарилишга улгуради ва бу билан ғоят ажойиб манзара ҳосил қилади. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра узоқ келажакда Фобос сайёрага тобора яқинлаша бориб, охир-оқибатда унинг устига тушади. Ер йўлдоши бўлган Ойнинг қисмати ҳам Фобосникидек бўлиши ва фақат бу ҳодиса узоқ келажакда рўй беришини мутахассислар таъкидламоқдалар. Шундай қилиб олиму донишмандларнинг соғлом асосли бу мушоҳадалари ажойиб якун топди.

Оқшомхонлар баҳорнинг айни шу кунларида Қуёш уфқ остига яшириниб, тун ҳукмронлиги бошланган бир паллада агар осмонга нигоҳларини тик қилиб қадасалар Эгизак юлдуз туркумидан жой олган қизғимтир тусдаги Марс сайёрасини кўрадилар.

Ҳаёл оғушида унинг атрофидаги икки йўлдошни тафаккурда ҳис қилсалар ажаб эмас.

Саидбаҳром АЗИЗОВ,
фалакшунос.

* *Раҳмдил ва меҳр-мурувватли бўлайлик*

ОЛИЙҲИММАТ КИШИЛАР

ЎЗБЕКИСТОН мустақиллиги маҳалласида ҳар ҳафтада бир марта ҳудудда истиқомат қилувчи бева-бечоралар, ногиронлар ва кимсасиз кексаларни йўқлашдек яхши бир одат бор. Бу тадбир ҳафтанинг шанба кунига белгиланган. Шу куни маҳалла фаоллари тўпланишиб, ўзларига бириктирилган хонадонларга боришади, ёрдамга муҳтож оилаларга меҳр-оқибат кўрсатишади.

Инсон кўнгли гулдан нозик. Арзимас юмуш билан ночор хонадон эгаларининг қалблари тоғдай кўтарилади. Қизиғи шундаки, бу инсонлар ҳар шанба кунини орзиқиб кутишади. Шу куни уйлари соф ниятли кишилар билан тўлиши, уларнинг сермазмун суҳбатидан, мурувватидан баҳраманд бўлишларини яхши билишади. Шунинг учун бу кунга алоҳида тайёргарлик кўришади.

Биз маҳаллага ташриф буюрган кунимиз шунақа шанбага тўғри келиб қолганлиги учун маҳалла комитетининг раиси Эгамназар ака Қодиров хурсанд бўлиб кетди.

— Хайрли кунда келиб қолганларингизни қаранг. Бу ҳам бир яхшиликнинг нишонасида. Энди биз билан юрасизлар. Ночор оилалар билан танишасизлар, муҳтожларнинг кўнглини кўтарган кам бўлмайди.

Таклифга кўндик.

— Қани Эркинжон, кимдан бошлаймиз?

Раис муовини Эркин Тўраев (фан номзоди, техника университетининг доценти) бизни рўпарадаги беш қаватли бино томон бошлади.

— Олдин Лутфихон онанинг дуосини олайлик.

— Жуда яхши.

Мўъжазгина хонага киришимиз билан нуроний онахоннинг хаста товуши эшитилди:

— Мени йўқлаб келган меҳрибонларим, болаларимдан ўргилай.

Лутфихон она ётган жойидан шахд туриб биз билан кўришгани шошилди. «Ие, қимирламанг, уринманг», дейишимизга қарамай истиқболимизга шошилди.

— Вой, одам бор жойга одам келади, болам. Уриниши бор эканми, — дея ҳар биримиз билан айланиб-ўргилиб кўришди. — Қадамларингиз қутлуғ келиб бугун анча соғайиб қолдим. Қани-қани, тўрга марҳамат. Эгамназар ўғлим, сиз бошланг.

Ҳаммамиз олдинма-кейин дастурхон атрофига ўтирдик. Онахоннинг дуои-фотиҳаларидан сўнг Эгамназар ака ундан ҳол-аҳвол сўради.

— Ҳаммаси яхши. Сиз айтган дўхтирингиз Муборакхон (Муборакхон Қурбонова 12-поликлиника шифокори, терапия бўлимининг мудири) ҳар куни келиб, ҳолимдан хабар олиб турибди. Ўқувчи болаларим ҳам навбатма-навбат келиб туришибди.

— Ҳудудимиздаги 247-мактаб ўқувчиларини мана шунақа ночор кексаларга бириктириб қўйганмиз, — изоҳ берди маҳалла комитетининг котиби Шамсиддин Шобаратов.

— Энди Лутфихон ая, гап бундай, — сўз бошлади Эгамназар ака. — Туманимиз ҳокими томонидан ҳайрия сифатида бизга ун, ёғ, озроқ пул, болалар кийим-кечаклари ажратилган. Биз фаоллар билан маслаҳатлашиб, шу, ҳисобдан сизга 200 сўм пул, икки килограмм ун, икки килограмм ёғ беришга келишиб олдик.

Бу ҳурмату ҳимматдан онахоннинг кўзига ёш келди.

— Меҳр-оқибатларингиз учун минг раҳмат, болаларим. Мени сийлабсизлар, сизларни худо ёрлақасин. Ун билан ёғни олай, аммо пул керак эмас. Уни мендан ҳам муҳтожларга беринглар.

Ўзи оғир аҳволда яшасада, ўзгалар дарди билан куйиб-ёнаётган Лутфихон онанинг меҳр-оқибатига қойил қолдик.

Хайрлашиб хонадан чиқдик.

— Энди Клавдия опаникига кирамиз, — деди Эркин ака.

Клавдия Прохорова ҳам ёлғиз аёл. Бунинг устига 1-гуруҳ ногирони экан.

Эшикни 12—13 ёшлар чамасидаги қизча очди.

— Келинглар, марҳамат.

— Клавдия опа уйдамилар?

— Уйдалар. Энди уларга чой ичираётган эдим.

Кейин билсак Гулчеҳрахон исмли бу қизча 247-мактабнинг 6-синф ўқувчиси экан. У Клавдия опаникида навбатчиликда турган экан. Хонадон соҳибаси Гулчеҳрахонни мақтай кетди:

— Булар менинг энг яхши меҳрибонларим. Хоналарни тозалаб, таом тайёрлаш, ҳатто чой қайнатиш ҳам шуларнинг зиммасида. Бозор-ўчаримни ҳам шулар қилиб беришади. Ўз туғишганларимдан афзал кўраман буларни. Бироз ёлғиз қолсам, қўмсаб қоламан, қизларимни.

Суҳбатдан сўнг, маҳалла комитетининг раиси Клавдия опага ҳам ажратилган совғаларни берганида у: «Шундай олийҳиммат кишилар даврасида яшаётганимдан бахтиёрман», дея миннатдорчилик устига миннатдорчилик билдирди.

Яна Александра Чебакова, Екатерина Ермак хонадонларига кирдик. Бу рўйхатни эса истаганча давом эттириш мумкин эди. Бироқ, ўқувчиларни зериктириб қўймаслик учун энди мавзуни маҳалланинг бошқа хайрли ишларига бурмоқчимиз.

Юнусобод даҳасининг 15-мавзесида таркиб топган бу ҳудуднинг маҳалла сифатида фаолият кўрсата бошлаганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Унгача у бир неча мавзе комитетларидан иборат эди. Фаолларнинг илтимослари, тарихчи ва журналист Эгамназар Қодировнинг саъй-ҳаракати билан тарқоқ участкалар бириктирилиб, улар ўрнида ягона маҳалла ташкил этилди. Бу иш мустақиллигимизнинг бир йиллиги арафасида амалга оширилганлиги учун унга Ўзбекистон мустақиллиги маҳалласи деб ном берилди.

Ҳозир маҳалла ўзининг етти участкасига эга. Уларга элда обрў-эътибор топган, фидойи кексалар бошчилик қилишади. Шу ўринда жамоанинг хайрли ишидан бир мисол келтирмоқчимиз. Беш қаватли уйлар орасида қолиб кетган катта майдон боғча, мактаб, яна бошқа муассасалар қурилишига мўлжалланди. Лекин ҳадеганда бунёдкорлик ишидан дарак бўлмади. Бора-бора у аҳлатхонага айланиб қолди. Бундан ранжиган фаоллар ташкилотма-ташкилот, идорама-идора югуришди. Хуллас, узоқ талашиб-тортишганларидан сўнг, бу ерда боғ яратилиб, маҳалла чойхонасини қуришга киришдилар. Хайрли ишга ҳамма баробар бел боғлади. Натижада тезда чойхона, тўйхона қад кўтариб, майдоннинг қолган қисми эса дам олиш масканига айлантирилди. Ҳозир оқсоқоллар ўз меҳнатлари самарасидан баҳраманд бўлишяпти.

Худди шунингдек, маҳалла идорасини ташкил этиш ҳам осон кечмади. Эндиликда идора ўзига хос таълим-тарбия масканига айланган десак, муболаға бўлмайди. Чунки бу ерга ҳамма киради. Ҳафтада бир марта участка милициясининг вакили навбатчилик қилади. У баъзи бир йўлдан адашган ўсмирлар ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб боради, ўзининг маслаҳатларини беради.

Идорада бўлган кунимиз бу ерга турли юмушлар билан ташриф буюрган Клара Йўлдошева, Ўлмасхон Ғуломова, Набира Исамуҳамедова, Сайёра Шермуҳамедовалар билан ҳам суҳбатлашдик. Улар маҳалла ишидан миннатдор бўлишиб, мушкуллари тез осон бўлаётгани учун унинг фаолларига катта раҳматлар айтишди.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

АДАБИЁТ ВА САНЪАТ

** 1993 йил—Хожа Аҳмад Яссавий йили*

ҲАЗРАТ ХОТИРАСИНИ ЁД ЭТИБ

ТУРБАТ қишлоғи қадимдан Туркистон ўлкасининг табаррук қадамжойларидан, сўлим гўшаларидан саналади. Қадди баланд тоғлар бағрида ясланиб ётган ушбу масканда Хожа Аҳмад Яссавийнинг амакилари бўлмиш Исмоил ота, табаррук зотлардан Кўчқор ота, Жаброил ота, Исоқ оталарнинг мақбаралари ҳам борки, зиёратчиларнинг қадамлари бу ерлардан узилмайди.

Яқинда Турбат қишлоғида Хожа Аҳмад Яссавийга бағишлаб катта назм ва мусиқа кечаси бўлиб ўтди. Йиғилганлар карнай-сурнай садолари остида ўзбекистонлик ва чимкентлик шоирлар— кеча қатнашчилари Анвар Эшонов, Темур Убайдулло, Равшан Муҳаммад, Сабрий (Собиржон Юсуфалиев), Журъат, Иброҳим Туркий, Баҳодир Собит, Зокиржон Мўминжонов, туркистонлик ижодкорлар Султон Бобохон, Ҳамза Мирҳайдарларни самимий кутиб олдилар.

Шу куни шеърлар қўшиқларга уланди. Ҳар бир шоир Аҳмад Яссавий ижоди ва ҳаётининг бир қирраси ҳақида сўзлаб, ўзининг янги шеърларидан ўқиди. Турбатлик хонанда Баҳодир Муродов эса ўзининг янги қўшиқлари билан шеърият ва мусиқа оқшомига файз киритди. Қўлларига гулдасталар тутган, юрт келажаги — болалар эса кеча қатнашчиларини муборакбод этиб гулдасталар тақдим этишди.

Мушоира кечасида иштирок этган Чимкент вилояти Қазиғурт тумани ҳокимининг муовини Али Бектоев Аҳмад Яссавий наинки ўзбек ва қозоқ халқларининг, балки бутун мусулмон оламининг ҳазратларидан бири эканини эътироф этди.

Назм ва мусиқа оқшоми иштирокчилари Хожа Аҳмад Яссавий ва табаррук зотлар хотирасини Қуръон сураларидан тиловат қилиш билан ёд этдилар.

Шундай кеча яна ёз ойларида Аҳмад Яссавий номи билан боғлиқ жойларда ҳам ўтказилиши ҳақида қилинган таклифни барча мамнуният билан маъқуллади ва бундай дийдорлашув қардошлик ипларини янада мустаҳкамлашини таъкидлашди.

Баҳром СОБИТОВ.

** Ёзувчи Шуҳрат хонадонида*

ИНСОН БОШИ— СОЙНИНГ ТОШИ

ИНСОН умрига, унинг тақдирига назар солиб, ҳукм чиқариш ниҳоятда мушкул. Сабабки, ҳар бир одам — алоҳида қисмат эгаси. Одамзот бир-бирига ўхшаса ўхшару, лекин қисмати, тақдири, умр йўли асло ўхшамайди...

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Шуҳрат ҳақида ўйлаш ҳам оғир, ҳам хайрли деб ўйлайман. Чунки Шуҳрат ўзбекона сабр-бардошнинг, тоқат-чидамнинг намунаси деб ўйлайман. Кечагина ўзининг «Сенинг севгинг», «Кавказ дафтари» сингари ажойиб шеърий китобларини ёзган навқирон Шуҳрат бугун оқсоқолга айланди. Кечаги «Шинелли йиллар», «Олтин зангламас» каби улкан романлар муаллифи Шуҳрат бугун оқсоқол.

Шуҳрат ака ҳордиқ чиқараётган эканлар.

— Ҳозир чақираман, — деди Турсуной ая, — сиз ўтириб, баҳузур чой ҳўплаб туринг.

— Аяжон, келинг, домла бироз дам олақолсинлар, икковимиз суҳбат қурақолайлик, — дедим.

— Нимани гапираман, — Турсуной ая изига қайтиб ўриндиққа оҳиста чўкди, — бир хил аёлларга ўхшаб сўзамолгина бўлмасам.

— Гаплашсак гап кўп, — дедим, — масалан, домла билан илк учрашувингиз...

— Э, қўйинг, ёшим бир жойга борганда муҳаббатдан сўзлаш ҳижолатлик иш. Муҳаббат ўз жойида — юракда тура турсин.

— Ҳеч бўлмаса қачон турмуш қургансиз, шуни айтиш мумкиндир?!

— Урушдан кейин, 1946 йилда турмуш қурганмиз. Ниятларимиз жуда ҳам улкан, бахтиёр эдик. Шуҳрат акангиз урушда кўрганларини айтиб бериб, кўзларидан ёш оқиб кетарди. Орзуларимизнинг чеки йўқ эди. Лекин бошимизга тушадиган мусибатларнинг ҳам чеки йўқ экан...

Дарров кўз олдимга келди: икки бахтиёр ёш. Бири жангларни кўриб дийдаси қотган, бири эса унга қанот бўлишга рози сумбулсоч қиз. Икки кишининг бардоши, чамаси тоғ ағдарилса кўтаришга етса керак.

— Мусибатлар дейсизми?

— Ҳа, мусибатлар. Қўлимда Фикратим олти ойлик бола қолган эди. Шуҳрат акангиз 1950 йилда қамалдилар. То 1955 йилгача, озод бўлгунларича, кўраримни кўрганман, укажон...

Эшик очилиб, Шуҳрат ака кўриндилар. Чеҳралари ҳорғин, лекин тетик туюлди менга. Омонлашиб ўтирдилар.

— Кеннойинг билан суҳбатлашяпсанми?

— Ҳа, энди, сиз айтмайдиган гапларни сўраб оляпман. Домла хиёл жилмайдилар.

— Мен айтмаган гап ҳам бор эканми?

— Ҳа, бор экан. Қолганини ўзингиз айтинг, — деди Турсуной ая чой қуйиб узатар экан.

Шуҳрат ака менга узоқ қарадилар. Кўзларида қандайдир норизолик аломатлари борлигини пайқадим. Бу нимадан экан? Нега? Ахир тўрт фарзанднинг, ўн бир невараннинг сарбони бўлиб, тош келса кемириб, сув келса симириб, шу дориломон кунларга етиб келганидан шодлик учқунлари сочилмайдими?

Худди фикримни уққандек Шуҳрат ака бош ирғадилар.

— Юракда орзу, ният кўп эди. Чала ишларим кўп. Уларни қачон тугатаман, ким тугатади... Истиқлолга ҳеч нима қилолмадим...

— Ахир ижодингиз, ҳаётингиз истиқлолга бахшидаку! Айниқса «Олтин зангламас» романингиз, таъбир жоиз бўлса, истиқлолнинг илк мардона қўшиғику!

Шуҳрат ака асога суянди: шундоқ, шундоқ. Лекин умр ўтяптику! Бефойдаку бу ўтган умр.

Мен Шуҳрат аканинг кўзларига қараб ўйга толдим. Изтироб кўрдим бу кўзларда. Ижоддан холи адибнинг изтиробини кўрдим.

— Хибзиддин аканинг ҳам йўқлиги билиняпти, — гапга қўшилди Турсуной ая, — доим кириб турардилар раҳматли. Янгиликларни айтиб турардилар. Кўп меҳрибон инсон эдилар.

Мен Шуҳрат ака ва Турсуной аяга қараб туриб, юрагимда ҳавасми, оғриқми уйғонди. Бири қоя бўлиб, бири тоғ икковлон бир-бирини суяб яшашяпти. Яна уч йил тангри умр берса улар олтин тўйларини нишонлашади. Турсуной аяда ҳам, Шуҳрат домлада ҳам қатъият уқдим. Бўйсунмас, ўжар қатъиятни кўрдим. Бу қатъиятни яқин ўртада бировда илғамагандим. Бу қатъият бугун 75 ёшга кириб, ҳалол яшаган адибнинг умридан ризолиги деб англадим. Бу қатъиятни ўзи нозик, лекин ўрни келса харсангни ҳам янчадиган аёл иродасининг намунаси деб англадим.

— Шуҳрат ака, ҳаётингизда энг эсда қоларлик воқеани эслай оласизми?

— Ҳа, — Шуҳрат ака бош ирғади, — шу кеннойингга уйланган куним энг эсда қолган куним.

— Гапингиз бор бўлсин, — Турсуной ая кулди, — бошқа эсингизда қолгани йўқми?

Шуҳрат ака бош чайқади.

— Агар шу аёл бўлмаганида, унинг меҳрибон қўллари бўлмаганида билмадим, нима бўларди.

Турсуной ая чойни янгилаш баҳонасида ташқарига чиқди.

— Ўн бир йил бўлди, — деди Шуҳрат ака, — ўн бир йилдан бери ўзимни гўдак ҳис этаман. Тузукроқ иш қўлимдан келмайди.

Мен домланинг китобларига ишора қилдим.

— Булар ахир гўдакнинг қўлидан келадиган иш эмас. «Чақноқ юлдуз», «Кечки нурлар», «Ҳали тун узоқ», «Шайдо кўнгил», икки жилдлик танланган асарлар, «Умр поғоналари» қиссалар китоби... Уларнинг барчаси домла айтган ўн бир йил давомида чоп этилган.

Шуҳрат аканинг илк шеърий китоби «Ҳаёт нафаси» чоп этилганда 1947 йил эди. Ўшандан бери қанчадан-қанча сувлар оқиб ўтди. Агар умр чиндан оқар сув бўлса Шуҳрат ака ўкинмаса ҳам бўлади. Чунки шу оқиб ўтган сувнинг икки қирғоғида худди хандон майсалар каби олтмишдан зиёд китоблар турибди. Ҳар бирида бир қатим юрак ҳарорати, бир қатим кўз нури, умрнинг бир парчаси муҳрланган.

— Инсон боши — сойнинг тоши, — деди Шуҳрат ака ўйчан. —Шу тошнинг бошидан не-не тўлқинлар ўтмайди. Тош эса собит қолади. Собитлигига сабаб — унинг бардоши!..

Шуҳрат домланинг юртга садоқати ривоят бўлгулик. Тўрт йил қонли жабҳаларда жон олиб, жон бериш. Кейин илк китоб, романнинг йўқолиши, ҳибсхонада беш йиллик умр... Йўқ, Шуҳрат домла ҳеч қачон бировга чеккан адолатсизликларини айтиб, нола қилмади. Гина қилмади. Балки белни боғлаб, ишга киришди. У билардики, зое умрни фақат меҳнат билан, ижод билан ўрнини қоплаш мумкин! Шу меҳнатнинг меваси ўлароқ «Шинелли йиллар», «Олтин зангламас», «Жаннат қидирганлар», «Оқибатли кишилар» романлари юзага келди. Шу меҳнатнинг меваси ўлароқ «Беш кунлик куёв», «Қўша қаринглар», «Дўстимнинг ўғли», «Она қизим» драмалари яратилди. Шу меҳнатнинг меваси ўлароқ домланинг кўксини «Ўзбекистон халқ ёзувчиси» нишони безади.

— Шуҳрат ака, ижод қалай бўляпти? — оҳиста сўрайман.

— Ижод йўқ, тамом, — деди Шуҳрат ака хўрсиниб, — чамаси ўзим ҳам...

— Эй, қўйинг, бунақа гапларни! — дедим капалагим учиб,—ҳали қанча чала асарларингиз бор. Уларни тугатишингиз керак.

Домланинг юзига, кўзига ҳасрат чўкди. Мен шу ҳасрат аро кўп нарсаларни уқдим... «Менинг устозларим Чўлпон, Қодирий, Фитратлар истиқлол орзусида яшадилар. Шу йўлда ўлимга ҳам тик боқдилар. Менинг не-не устозларим озод Ўзбекистон учун жангларда жон бердилар. Мен эса шу қутлуғ кунларга етиб келдим. Бахтим бор экан! Чиндан ҳам омадли эканман. Лекин шундай кунларда, айни ижод қиладиган паллада дардим ичимда, ўтирибман».

Шоирнинг кўзлари алдамайди. Мен бу кўзларда, минг бир машаққатни кўрган кўзларда, умрдан, ҳаётдан барибир миннатдорлик достонини ўқидим. Мен бу кўзларда юртни севиш, энг оғир паллаларда ҳам унга содиқ қолиш дарсини ўқидим. Мен бу сўзларда, фарзандларини ҳам камолга етказган, эл-юрт хизматига йўллаган отанинг бахтиёрлик туйғуларини ўқидим. Мен бу кўзларда набиралар бахтини, иқболини кўриш иштиёқини ўқидим. Зеро, ўқиганларим етмиш беш йилнинг муҳим сабоқлари эди.

Турсуной ая чой дамлаб келди.

— Икковинглар бир-бирларингга жуда тикилиб қолибсизлар? — кулди ая. — Тинчликми?

Шуҳрат ака кулиб юборди. Унинг кулгуси ўн бир йил аввал бўлгани каби шод ва бахтиёр эди.

«Инсон боши — сойнинг тоши,
Не тўсиқлар ўтмас бошидан».
Инсон дўсти — сабр-бардоши
Айрилмасин шу йўлдошидан.
Машаққатлар ўткинчи асли,
Айрилмагин эл-қуёшингдан!

Шуҳрат ака икки қатор шеърларини давом эттирганим учун мендан ранжимасалар керак. Аслида батафсил бир савол-жавоб қилиш мақсадида домланинг файзли хонадонига борган эдим. Лекин савол-жавобсиз ҳам назаримда дилимдаги гапларни айта олдим. Рости, домланинг ўзлари айта олдилар деб ўйлайман.

Темур УБАЙДУЛЛО.

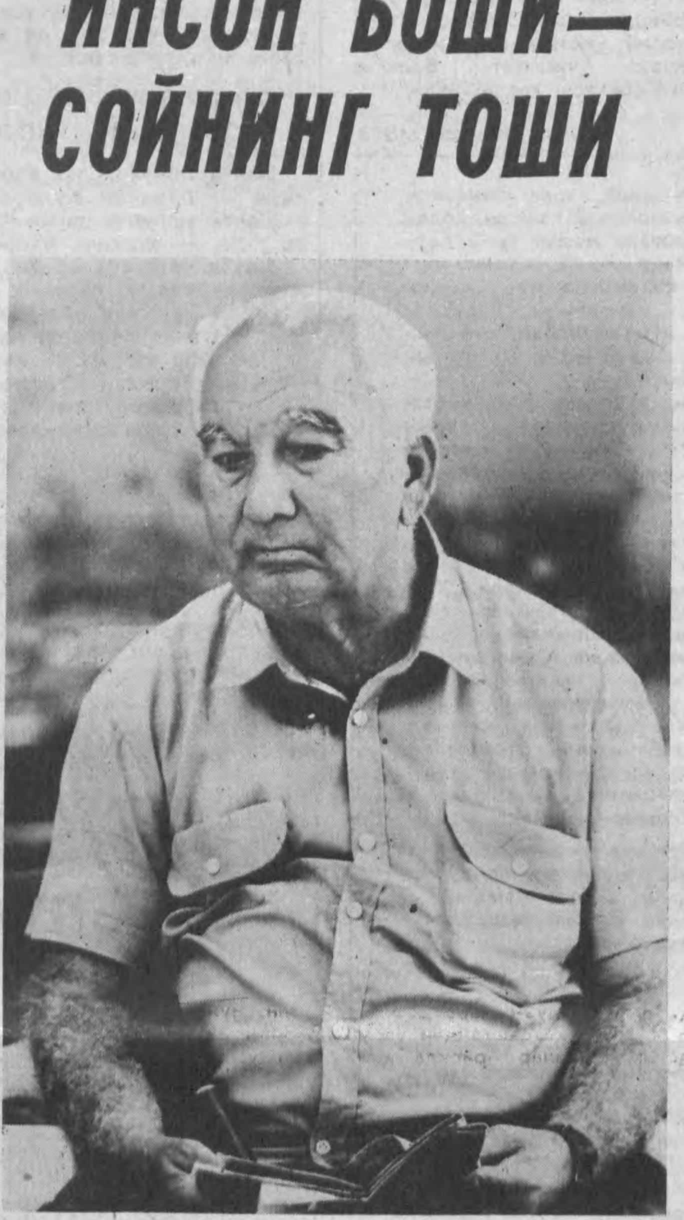

● **СУРАТДА: Ўзбекистон халқ ёзувчиси Шуҳрат.**
Содиқ Маҳкамов сурати.

ФАНО ВА БАҚО

(Хаёлий ҳикоя)

Ҳурликни қўйиб, одамзодликни тилаб олган Бахтиёр яшай бошлади. У умрининг дастлабки кунларидаёқ борлиқнинг бошқа жойида учрамас Ернинг икки муҳим шарти — қорин ҳамда устубош қайғусига йўлиқди. Бахтиёр ердаги инсон мавжудлиги, яшаши маъноси шу икки қайғудан иборат, деб ўйлади. Аммо кўп ўтмай бу фикри нотўғри эканлигини тушунди. Егулик ва либос одамзод ҳаётининг сўнгги дамларигача ажралмас қайғуси бўлса-да инсон яшаш моҳияти фақат емоқ-ичмоқ ва кийинмоқдан иборат эмаслигини англади. Бахтиёр ер қўйган моддий талабдан бўлак инсоннинг ўзида, фақат инсон қалбида мавжуд бўлган, на кўриб, на ушлаб бўлмайдиган мавҳум ҳиссиётлар кишини жўшқин яшашга мажбур қилишини тушунди. Ва қалб кўчасига кирди. У ўзида атрофидаги кишиларга ўзаро ҳурмат ҳиссини сезди. Бахтиёр атрофидагиларга яхши мурувват ва саховатлар кўрсатиб, улар муҳаббатига сазовор бўлди. Лекин кейинчалик бу ҳам Ернинг алдамчи ўйини эканлигини англади. У истаётган нарса аслида кишилар меҳрига сазовор бўлиш эмас, балки айнан шу кишилардан устунлигини кўрсатиши кераклигини ҳис этди, у билган барча кишилар ҳам шу сезги таъсирида эдилар. Бахтиёр атрофидагиларнинг бир-бирига бойликлари билан мақтаниб, афзалликларини намойиш қилаётганликларини кўрди. Толе ёр эмасми, тез орада бойиб зару зарбобларга кўмилди. Илгарилари писанд қилмайдиганлар энди унга ҳавас ва ҳасад кўзи билан боқишди. Аммо бу ҳам ўткинчи ҳол эканлигини, одамзод ҳокимиятга эришишга интилишини, бу йўлда ҳатто жонидан ҳам кечишини кўрди ва ўзида шундай туйғуни ҳис этди. Бахтиёр учун хаёл қилишнинг ўзи кифоя эди. У чексиз ҳокимликка эришди. Унинг салтанати чеки-чегара билмас, сув остидаги жонзотлардан тортиб ҳилватгоҳлардаги инс-жинсларгача унинг ихтиёрида эди. Бўйнига «йўғонлигидан» болта ўтмас, кибр билан қараганда минг йиллик чинорни қуритадиган бойлар унинг осмон билан баробар саройида ҳилол бўлиб турсалар, яна шунчаси ташқарида унинг ҳузурига бир кириш учун йиллаб остонасини ўпиб ўтиришар эди. Бахтиёр ернинг ягона ҳукмдори бўлишига қарамасдан олиму мутафаккирлар билан ҳисоблашаётганини кўриб, илму толибликни мақсад қилиб қўйди. У тез фурсатда ҳам самовий, ҳам илоҳий билимларни тўла эгаллаб камолот чўққисига чиқди. Ва шундагина ўз ҳиссиётлари оқимида ердаги одамзод яшашнинг моҳиятини англаб ололмаслигини тушунди. У энди истак ва майллардан бутунлай ҳоли бўлиб, одамзодни яшашга ундовчи, уни қийин машаққатларга солувчи манбани аниқ кўрди. Бу Нафс ва Кибр эди. Бахтиёр инсониятни фаноликка чақирди. Аммо инсон миясига ўрнашиб олган Шайтон одамзодни ўз туйғу ва эҳтиросларидан устун бўлишига йўл қўймасди. Бахтиёр дорилфанодан дорулбақога узлат қилгандан кейингина халқ авлиё деб унинг изларини кўзларига тўтиё қилишди.

ДУНЁГА янги келган инсон зурриёти чинқириб йиғлай бошлади. Фариштадек пок бу гўдакнинг фиғони етти осмонни тутди. Шунда кўк қаъридан:

— Эй, Бандаи мўмин, нега бунча фиғон, нега бунча ҳасрат! Алдамчи дунёнинг аламли ҳам пуч маъно дарду машаққатлари ичра кириб келганингни ҳис этаяпсанми? Нимани эҳтиёт этганингни энди идрок этдингми? — деган нидо келди.

Бир парча этга яширинган ақл:

— Ердаги ҳаётни кўрмоқ, унинг моҳиятига етмоқ истайман. Инсон бўлиб яралган эканман инсон маъносини тушунгим бор. — деди одамзодга хос дилхоҳлик билан.

— Майли, шуни тиласанг тилагингга, эриш, БАХТли бўл. Сенинг фикрингни банд этган гўшада БАХТ энг ардоқли неъмат ҳисобланади, — деди само гумбурлаб.

Муҳаммад МИРЗО.

** Қатралар*

ҚУШ УЙҚУСИ

СУВЧИ чимни қўй тилидек тилимлаб эгатлар бошига чиппа-чиппа босади. Ўқариқдан келаётган сувни эгатларга тақсимлайди.

— Бир меъёрда милдираб турса ниҳол ҳам тинч, сувчиям тинч, — дейди у кетмонига суяниб, эгатларга кўз югуртираркан.

Тандирдек қизий бошлаган ер, дим ҳаво нафасини бўғиб, танни қизитади. Пайкал ёнидаги тол: «Соямда пича ором ол» дея бағрига чорлайди уни.

«Сув — шўх, ўйинқароқ бола. Эгатнинг бирор жойини бузиб ўйнамадимикан?» — Тол тагига ёнбошлаган сувчи хаёл билан уйқу аралаш яна безовта. Гоҳида эса уйқуси жонсарак қушдек киприкларига учиб-қўниб туради. «Оромингни бузма, сувларинг кўнгилдагидек оқяпти»» — дея ғафлатга ҳам ундайди сувчини.

Толга қўнган сайроқи қушнинг овозидан шошиб уйғонган сувчи пайкалга югуради. Бир эгат бошидаги чимнинг тагидан тупроқни ўмарган сув тўрт эгатнинг сувини ўзига қўшиб сойга шалдираб оқарди. Сал кечикса борми чопиқчининг ҳам, тракторчининг ҳам шу эгатлардаги ниҳолларга кетган меҳнати бекор: юртнинг ризқи сойга оқади.

— Ғафлат уйқусига барҳам берганим бўлсин, — деди у сувни жиловлаб.

Юрак олдириб қўйган сувчи шундан буён сувларига хушёр. Салқинлаганда кўзларига келган уйқу киприкларига жонсарак қушдек учиб-қўнаркан. Эгатларга пайванд меҳри эса ғафлат уйқуга йўл бермас экан.

ИЧКИ ЁВ

— ҚАТТИҚ шамолдан чўчийсанми? — дея дарахтдан сўрашди.

— Йўқ, — деди у. — Мабодо синсам кўкариб кетаман.

— Гармселдан-чи?

— Йўқ.

— Ҳеч нарсадан қўрқмайман, дегин?!

— Ундаймас. Ичимга кирволиб, ҳеч кимга кўринмай ғимирсиётган қуртдан қўрқаман, — дея надомат билан силкинди дарахт.

ЎРИНСИЗ ЭЪТИРОЗ

— НЕГА бўйимдан қирқиб, юқорилаб ўсишимга йўл бермайсан? Қанча бўйдор бўлсам ҳосилим шунча кўп бўлади-ку?! — ток қайчига эътироз билдирди шафтоли.

— У ёқ — буёққа қарамай фақат юқорилаб ўсаверсанг умрингга зиён. Ҳосилингдан маза қочаверади. Бемаза мевангни кимга керак?! — деди ток қайчи.

ҚАДРЛАШ ЎРНИГА

— ЮЗИНГ ифлос-ей. Сен билан юргани уяламан, — калишни масхара қилди маҳси.

— Сенга меҳрибонлик қилиб, шу ҳолга тушганимни наҳотки билмасанг!? Миннатдор бўлиш ўрнига камситсанг!?. Тунов куниям ерни кўрмай, осмонга қараб нималарнидир тўнғилловдинг. Индамовдим. — Калишнинг жаҳли чиқди. — Қўйнимдан туш. Ўзинг бир юриб кўр-чи. Зора қадримга етсанг.

Маҳси аввалига пинагини бузмай жим турди. Қараса калиш ўз сўзидан қайтмайдиган. Нойлож ерга тушди. Ярқиллаган юзи лой, ифлосга беланиб, калишнинг олдида мулзам бўлди.

Баъзилар димоғдорлик парвозидан ерни ҳам кўрмай, меҳрибонлар қадрини унутиб қўядилар.

ТАЪЗИМ

— БАРДОШИГА балли, — дейман тошдек заранг ерни ёриб чиққан ниҳолга ихлосим ошиб, — ёруғ дунёни кўргунча қанча азобга дош берган бу паҳлавон. Сомон янглиғ ранги ҳам гувоҳлик бериб турибди бунга.

Шу баҳона бўлди-ю, атайин юмшоқ ерга экан уруғимнинг ҳануз униб чиқмаганидан хафаман: сара эдику. Миқ этмай ётаверса?! Ёки ер ёмонмикин?

Деҳқон отамнинг: «Уруғ ерда қолмайди, ернинг шаънига фақат яхши сўз лойиқ», деганини эслаб ерни чўқиладим. Уруғнинг мағзини қурт сўриб кетган экан. Шошиб қилган таънам учун узр, дея ерга бош эгаман.

Ғани АБДУЛЛАЕВ.

** Хорижда*

ҚАРОВСИЗ ОБИДАЛАР

АФҒОНИСТОНДА ўн йилдан ортиқ давом этган уруш мамлакатнинг меъморчилик обидаларига катта зарар келтирди. Ҳозир тарихий обидалар қаровсиз қолган.

Афғонистоннинг янги ҳукумати баъзи тарихий обидаларни таъмир қилишга ижозат берган. Масалан, Ҳирот шаҳрида 500 йил олдин қурилган Жомий мачити бўлиб, у ҳозир таъмир қилина бошланди. Шаҳар марказига жойлашган бу мачит ниҳоятда катта, гўзал кўринишга эгадир. Мачитнинг феруза ва оқ рангли нақшинкор гумбази ҳамда миноралари шаҳар кўркига ҳисса қўшади. Шу кунларда урушдан зарар кўрган ва қаровсиз қолган мачитлар таъмирланмоқда. Таъмирлаш ишига 53 ёшлик уста Абдул Вокил бошчилик қилмоқда.

Уста Вокил 12 ёшидан бери меъморчилик билан шуғулланади. У оилавий анъаналарни давом эттириш учун ўз ҳунарини икки ўғлига ўргатмоқда. Уста билан бирга бир қанча ўсмир ҳам ишлайди. Лекин улар ўз меҳнатлари учун фақат БМТ томонидан бериладиган озиқ-овқатдан оладилар.

Афғонистонда ҳам меъморлар ва усталар сулоласи бўлган албатта. Уларнинг ҳунармандчилиги наслдан наслга ўтиб келган. Ҳозир бу жараёнда узилиш бўлмоқда. Уруш ва очлик сабабли кўплаб меъмор ва усталар вафот этди ёки касалманд бўлиб қолди.

** Бу—қизиқ*

ТОВУШНИ ТАНИЙДИ

ИЛМ оламидаги қизиқарли хабарларга кўра махсус ясалган компьютерлардан баъзилари товушни танир экан. Энди компьютер илми билан шуғулланувчи олимлар турли тилларни тушунадиган компьютер системасини ривожлантириш устида иш олиб бормоқдалар.

Миссури штатининг Сан Луис шаҳридаги Вашингтон университетида шундай лойиҳа устида иш олиб бориб, муваффақиятли натижага эришилган. Мазкур университетда компьютер илмидан дарс берадиган профессор С. Кванскининг айтишича, турли тилларни тушунадиган компьютер хусусан савдо муомалаларида фойдали бўлади. Бундан ташқари эшитиш қобилияти заиф бўлган ёш болаларга гаплашишни ўргатиш учун ҳам шу системадан фойдаланиш мумкин. Профессор Кванскининг айтишича, Вашингтон университетида бундай система устида иш олиб бориш фақат эндигина бошлангандир.

(«Садо», «Америка овози» радиостанцияси эшиттиришлари асосида).

ИЛМИЙ ТЎПЛАМЛАР

ЎРТА Осиё ўрмони ўзига хос муҳим экологик аҳамият касб этмоқда. Шу сабабли ҳам ушбу мавзу ўсимликшунос олимларнинг асосий тадқиқотларидан бирига айланган.

Ўзбекистон ўрмон хўжалиги илмий-тадқиқот институтида ушбу мавзу атрофлича ўрганилмоқда. Кўп йиллик самарали изланишлар натижаси ўлароқ, «Ўрмон хўжалиги ва Ўрта Осиё экологияси» деган илмий тўплам юзага келди. Бундан ташқари «Ўрта Осиё ўрмонлари» деб аталган нашр босмага ҳозирланди.

Тадқиқот ўчоғида ўрмончиликнинг ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолари устида жиддий иш олиб бориш режалари тузилди.

Алишер АЗИМОВ.

БАҲОР

Бойчечак, бинафша кўрсатиб жамол,
Хуш бўйин таратиб, чалишиб қарсак,
Юракларга солиб, ҳаяжон, ғулув,
Дилбар гулбаҳордан бердилар дарак.

Ўрик, шафтолининг ҳуснин ючмоққа,
Новдалар устида тизилиб атай,
Қизларнинг ҳимматир элик суртилган —
Лабидек ғунчалар кулмоқ учун шай.

Беқиёс чиройдан сарҳушдир олам,
Борлиқда уйғониш, орзуда оқлик.
Илоҳий мусаввир яратган жило,
Қалбларда уйғотар ажиб бир поклик.

Сомсага ялпизни баҳона қилиб,
Анҳорнинг бўйида юрган анув қиз,

** Назм чечаклари*

Қирғоқни паналаб нариги бетда —
«Биров» бор ўйламанг, эмасдир ёлғиз.

Маст туядек кўпик сочиб ҳар томон,
Сувлар пишқиради, тизгинсиз бедов.
Қирғоққа тўш урар, жўшиб, ҳансираб,
Гўёки бузмоққа этгандек гаров.

Қайнона, келинлар қозон бошида,
Олов чарсиллайди, қайнар сумалак.
Қизлар бўсасидан титрар чанқовуз,
Йигитлар бу бахтга етолмай ҳалак.

Алёрлар авж олар, гурунглар серфайз,
Булбул ғазаллари маҳбубга сийлов.
Ҳислар тугёндадир бу соҳирликдан,
Севинч тулпорлари тутқазмас жилов.

ЖУРЪАТ.

ФАСЛИ ГУЛИСТОН ЯНА КЕЛДИ

Ўлкамни безаб фасли гулистон яна келди,
Иқбол улашиб севгили меҳмон яна келди.

Қутлуғ қадамидан очилиб кулди чечаклар,
Босган изини айлади бўстон, яна келди.

Булбулнинг навоси била ҳофиз овозида,
Кўклам қўшиғин янгратиб шодон яна келди.

Ошуфта юракларга сочиб севги зиёсин,
Қизлар юзини айлади ширмон, яна келди.
Ҳуснин очадир она диёр мисли келинчак,
Айёми баҳор, фасли фаровон яна келди.
Маҳмуд, қувониб куйлаш учун қўлга қалам ол,
Илҳом булоғи — фасли ғазалхон яна келди.

Маҳмуд ВАЛИХОН.

** Маданият масканларида*

«ВИЖДОН ДОРИСИ»

МУСТАҚИЛ Республикамиз аста-секин бозор иқтисодиётига ўтиб бормоқда. Шундай бир даврда ҳам одамлар юрагида, яшаш тарзида умид ва ишонч, орзу ва қувонч асло сўнган эмас. Ишонч во орзу қалбларни тарк этмас экан, маданиятга, санъат ва адабиётга ҳурмат ва иштиёқ доимо яшайверади.

Тошкент вилояти Ёшлар Иттифоқи мукофоти совриндори, I ва II халқ театрлари фестивали ғолиби Йўлдош Охунбобоев номидаги шаҳар халқ театри фаолиятига назар ташлаган киши бу фикрнинг тўғри эканлигини фаҳмлайди. Театр куни кеча Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўткир Ҳошимов қаламига мансуб «Виждон дориси» номли икки парда, тўрт кўринишли фантастик-ҳажвий комедиясини саҳналаштирди. Бош ролларни Тошкент Давлат маданият институти талабалари Маҳмуда Эшхўжаева, Дилноза Юсупова, Барно Сайдаҳмедова, Малоҳат Ашурова, Фахриддин Холмуҳамедов, Зуҳриддин Тўрахўжаев, истеъдодли ҳажв устаси, «Қизиқчи—91» беллашувининг совриндори Шукрулла Маҳкамов, ёш актёр Тўлқин Маҳмудовлар қойилмақом қилиб ижро этдилар.

Бу саҳна асарининг жамоатчилик кўригига 500 га яқин томошабин қатнашиб, ижрочиларнинг маҳоратларини олқишлашди.

Тўлқин ҒУЛОМХЎЖАЕВ.

— Мен ҳам сенга чой бербоқай-чи, ойимга ўхшармикан-ман!

Холмат Мирзакаримов сурати.

ДАСТУРДА—«МЎЪЖИЗАЛАР МАЙДОНИ»

ШАҲРИМИЗНИНГ ҳар бир масканида нишонланаётган Наврўз байрами миллий қадриятларимизни улуғлаш руҳида ўтмоқда. Аммо Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институти математика факультетида ўтказилган байрам дастурига халқимиз анъаналари қатори «Мўъжизалар майдони» ўйини ҳам киритилди. Ушбу тадбирга «Ижодкор» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳомийлик қилди. Унинг директори, институтининг собиқ талабаси, педагогика фанлари номзоди, доцент Тўлаган Домаев байрамни ўтказиш учун 10 минг сўм тақдим этди. Мукофотга чинни буюмлар, термос, ҳар хил кийим-кечаклар қўйилди.

Ўйинни факультет декани ўринбосари Муродилла Раимов олиб борди. «Ўрта Осиё математика олимларининг ҳаёти ва илмий фаолияти» мавзуига бағишланган мусобақада 5-босқич талабаси Ҳамро Эронов ғолиб деб топилди ва у қимматбаҳо совға билан тақдирланди.

— Институтимизнинг собиқ талабаларининг баъзилари келгусида тижорат билан шуғулланиб, фирма директорлари, балки ширкат ёки биржа раҳбарлари лавозимини эгаллашар, — дейди факультет декани Мамасоли Мадаримов. — Ўшанда улар ўзлари таҳсил олган маскан тадбирларига ҳомий бўлишига, совғалар ҳам янада қимматроқ бўлишига ишонамиз.

Факультет зали 250 кишига мўлжалланган бўлсада, ўйинга ташриф буюрган томошабинлар унга сиғишмади. Улар орасида 102-ўрта мактабдан келган меҳмонларни ҳам кўриш мумкин эди. Ўйин жонли ва мақсадли ўтди. Бўлажак муаллимларнинг ўртаосиёлик қадимий математик олимлар ҳақида оз бўлсада билим ва тасаввурлари бойиди.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

СУРАТДА: ўйиндан лавҳа.

Засим Соколов сурати.

* *Наврўз нашидаси*

БАЙРАМГА АЙЛАНДИ

НАВРЎЗ айёми дилимизга, элимизга ўзгача қувончу шодликлар бахш этмоқда. Қўйлиқ даҳасининг 6—7-мавзеларидаги кўп қаватли уйларнинг тўйхонасида Наврўз тадбирлари ўзгача завқ-шавқ билан ўтди.

— Баҳор байрамини муносиб кутиб олиш учун аввал маҳалла, уй комитетларида қатор режалар тузиб олдик, — дейди даҳанинг 6-мавзеси 11-уй комитети раиси Наримон Усмонов. — Юздан ортиқ оила яшайдиган уйда, турли миллат кишилари билан Наврўзнинг келиб чиқиши ва нишонланиши ҳақида суҳбатлар олиб бордик. Барча миллат кишилари билан тинч-тотув бўлиб, шодиёнани ўтказиш ниятимизни айтдик.

Мавзенинг ибратли уйларидан бири бўлган ушбу 11-уй тўйхонасида янграган карнай-сурнай садолари Қўйлиқ даҳаси аҳли ва меҳмонларни сумалак ҳамда байрам таомлари билан меҳмонга чорлади. Шу ҳудудда фаолият кўрсатаётган «Ёшлик» маданият уйининг бир гуруҳ хонанда ва созандалари ўзларининг дилрабо куй ва қўшиқларини меҳмонларга ҳадя этишди.

Сергели тумани ҳокимлигининг мутасадди раҳбарлари ҳам шодиёнага ташриф буюриб, йиғилганларни Наврўз айёми билан қутлашди.

Нодира АБДИРИМОВА.

БОЛАЛАРГА СОВҒА

МИРЗО Улуғбек туманида жойлашган 5-болалар сил касалликлари санаторийсида Наврўз тантаналари катта шодиёнага айланди. Байрамга ташриф буюрган меҳмонларга байрам таомлари тортилди. Бу ерда даволанаётган болалар меҳмонларга байрам концертини намойиш этдилар.

Тантанада сўзга чиққан туман соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Клара Расулова кўрсатилаётган ёрдам учун туман ҳокимлигига катта миннатдорчилик билдирди.

— Мирзо Улуғбек туман ҳокимлиги ўтган йили тумандаги тиббиёт муассасаларига 10 миллион сўмлик замонавий тиббиёт асбоб-ускуналари олиб берган эди, — деди мудира ўз сўзида. Бу йилги Наврўз арафасида тиббиёт ходимларининг ўн нафарига 10 минг сўмдан моддий ёрдам кўрсатилганидан миннатдормиз. Шунингдек, мана шу Наврўз кунлари ҳам ҳокимлик томонидан тиббиёт муассасаларига яна 1,5 миллион сўм ёрдам пули берилди.

Санаторийдаги байрам тантанасига Мирзо Улуғбек туман ҳокимлигининг бир гуруҳ вакиллари ҳам ташриф буюришди. Совға сифатида санаторий ҳовлисида яқиндагина қуриб битказилган болалар майдончаси топширилди.

Абдумажид ЭРГАШЕВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЎЗБЕКИСТОН ПОЧТАСИ» КОНЦЕРНИ

1993 ЙИЛ 15 АПРЕЛДАН 15 МАЙГАЧА

Почта ташувчилар ва алоқа операторлари иш кийимининг энг яхши модели учун

РЕСПУБЛИКА ТАНЛОВИНИ ЎТКАЗАДИ

Танловда ҳамма фуқаролар ҳамда Ўзбекистон республикаси ташкилотлари ва корхоналарининг вакиллари қатнашишлари мумкин.

Танловга тақдим этиладиган материаллар эркак ва аёлларнинг ёзги ва қишки иш кийимлари моделини ўзида акс эттириши лозим, шунингдек кийимлардан фойдаланиш ва унинг иқтисодий аҳамияти асослари баёни қўшиб топширилиши керак.

Тақдим этиладиган моделлар замонавий кўринишга, газлама эса республикамизнинг иқлим шароитига мос келадиган, ишда ва кийиб юришда қулай, кўк ёки ҳаворанг бўлиши шарт.

Ҳар бир тақдим этиладиган кийим модели намунасининг чизмаси А-3 ўлчамидаги ватман қоғозининг ярим варағида чизилган бўлиб 2 кўринишда (олдидан ва орқасидан) рангли тасвирда ифода этилиши ва муаллиф томонидан имзоланиши шарт.

Танловга материаллар икки нусхада тақдим этилади ва бандероль қилиб жўнатилади.

Хатжилдда муаллиф ҳақидаги маълумотлар: фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган йили, яшаш жойи манзили, иш жойи, эгаллаб турган вазифаси ва телефони ёзилиши шарт.

Бандероллар қуйидаги манзилга юборилсин: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй. «Ўзбекистон почтаси» концерни. «Танловга» деб ёзилиши шарт. Телефонлар: 32-01-89, 33-62-34.

Танлов натижалари танлов ҳайъати томонидан Танлов тугагандан сўнг бир ой ичида чиқарилади ва муаллифларга маълум қилинади.

ТАНЛОВ ҒОЛИБЛАРИНИ ТАҚДИРЛАШ УЧУН ҚУЙИДАГИ МУКОФОТЛАР БЕЛГИЛАНГАН:

Почта ташувчи аёл ёзги кийимининг энг яхши модели учун — биринчи мукофот 40 минг сўм.

Почта ташувчи эркак ёзги кийимининг энг яхши модели учун — биринчи мукофот 40 минг сўм.

Почта ташувчи эркак қишки кийимининг энг яхши модели учун — биринчи мукофот 40 минг сўм.

Почта ташувчи аёл қишки кийимининг энг яхши модели учун — биринчи мукофот 40 минг сўм.

Оператор аёл ёзги кийимининг энг яхши модели учун — биринчи мукофот 40 минг сўм.

Оператор аёл қишки кийимининг энг яхши модели учун — биринчи мукофот 40 минг сўм.

ТАНЛОВ ҲАЙЪАТИ.

ДИҚҚАТ!

Сув йўлларида ва сув қувури тармоқларида эҳтиётдан таъмирлаш ишлари олиб борилиши, ҳамда 1993 йил ёзги мавсумига тайёргарлик кўрилиши муносабати билан

«ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

ШАҲАР СУВ ҚУВУРИ АБОНЕНТЛАРИГА

Сув қувури тармоқларида совуқ сув бўлмаслигини ва босими пасайишини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

19 АПРЕЛЬ СОАТ 22.00 ДАН 20 АПРЕЛЬ СОАТ 22.00 ГАЧА

Юнусобод, Собир Раҳимов, Шайхонтоҳур, Акмал Икромов, Чилонзор туманларида сув босими пасаяди.

Абдуллаев номидаги жамоа хўжалигида сув бўлмайди;

20 АПРЕЛЬ СОАТ 9.00 ДАН 21 АПРЕЛЬ СОАТ 9.00 ГАЧА

Собир Раҳимов туманининг Қорақамиш даҳаси мавзеларида сув босими камаяди.

20 АПРЕЛЬ СОАТ 21.00 ДАН 21 АПРЕЛЬ СОАТ 21.00 ГАЧА

Ҳамза, Миробод, Яккасарой туманларида умуман сув босими пасаяди;

Мирзо Улуғбек туманида қисман сув босими камаяди.

21 АПРЕЛЬ СОАТ 9.00 ДАН 23 АПРЕЛЬ СОАТ 9.00 ГАЧА

Сирғали туманининг Сирғали даҳаси мавзеларида сув босими пасаяди.

Чилонзор туманининг 4, 5, 6, 19, 16, 20 «Ц» мавзеларида;

Акмал Икромов туманининг 21, 23 мавзеларида сув босими пасаяди;

Сирғали туманининг Чоштепа кўчасида ва унга туташган кўчаларда, Саъдий кўчасида сув бўлмайди.

Чилонзор туманининг 5-мавзесидаги 4, 5, 7, 8-уйларда, 6-мавзедаги 63, 64-уйларда сув бўлмайди;

Халқлар Дўстлиги шоҳ кўчасида Муқимий кўчасидан Фарҳод кўчасигача сув бўлмайди.

Сув бўлмаган жойларга сув ташийдиган машиналарда сув юборилади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-15-95, 33-75-95, 56-60-06.

ДИҚҚАТ!

Тошкент иссиқлик электр марказида эҳтиётдан таъмирлаш ишлари олиб борилиши муносабати билан тўхтатилиши ва иссиқ сув берилмаслиги режалаштирилган.

26—30 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ

Иссиқлик таъминотининг ҳудудлари бўйича: Муқимий кўчаси, Чилонзор даҳасининг 1, 2, 3, 4, 5, 7, «Е», И, «Оқтепа» мавзелари, Бобур, Грузовой, У. Носир, Стахановчилар, Нукус, Шевченко кўчалари, Бошлиқ даҳаси, Аэропорт.

Маълумотлар олиш учун телефон: 55-24-37.

● С. И. Стрельков номидаги 2-ҳунар-техника билим юрти томонидан Абдулла Муҳаммадиевич Ёдгоров номига берилган Г-048200 рақамли йўқолган

ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

АЛМАШТИРАМАН

● Метронинг «Улуғбек» станцияси ёнида жойлашган 2 хонали квартирани 1990 йилдан кейин чиққан ВАЗ ёки «Москвич» автомашиналарига алмаштираман. 72-81-43 телефонига соат 18.00 дан кейин қўнғироқ қилинг.

ИЖАРАГА БЕРАМАН

● Барча қулайликларга эга бўлган, жумладан телефони бор, эшиги кодлаштирилган 2 хонали квартирани эркин муомаладаги валютага ижарага бераман. Телефон: 62-65-53.

ТИКУВЧИЛАР КЕРАК

● Уз тикув машиналари бўлган уйда иш тикадиганлар керак. 50-68-46 телефонига соат 21 дан 23.00 гача қўнғироқ қилинг.

* *Жиноят жазосиз қолмайди*

ХАЛҚИМИЗ ОСОЙИШТАЛИГИ ЙЎЛИДА

Республикамиз тарихида ўтган йил мустақил Ўзбекистон давлатининг Конституцияси қабул қилинган, унинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти сафларидан ўрин олган ва мустақиллигини юздан ортиқ давлатлар тан олиб, жаҳон ҳамжамияти сари дадил қадамлар қўйилган тарихий сана бўлиб киради. Қувонарли томони шундаки, Ўзбекистон ҳуқуқий давлат қуриш йўлида дадил одимламоқда. Жумладан, кейинги вақтларда Республика ҳаётини ва фаолиятини ҳуқуқий таъминлашга қаратилган бир қанча қонунлар қабул қилинди. Муҳими, жумҳуриятимиздаги мавжуд барча қонунлар — фуқароларнинг ижтимоий, иқтисодий, сиёсий, шахсий ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлашга қаратилган қонунлар ижроси, барча идоралар, корхона, ташкилот, муассасалар, мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан қонунлар ижро этилиши, суд ҳужжатларининг қонунларга мувофиқлигини назорат этувчи идора — Республика прокуратураси тўғрисидаги Қонун қабул қилинди. Бинобарин, Республикамизнинг мустақилликка эришганлиги, иқтисод соҳасидаги янгиланишлар ҳамда бозор муносабатларининг таркиб топаётганлиги прокурорлик назоратини амалга оширишнинг шакл ва услубларининг ўзгаришига олиб келмоқда. Чунки, прокурорлик назорати бугунги кун талабларига жавоб бериши, юзага келаётган ҳуқуқий муносабатларни таъминлашга ва ҳуқуқий давлат барпо этилишига ижобий таъсир кўрсатиши лозим. Давр силсиласи туфайли Тошкент шаҳар прокуратураси идоралари фаолиятида ҳам прокурорлик назоратига ёндошиш тубдан ўзгарди, кейинги вақтда ишни ташкил этишни яхшилаш юзасидан бир қанча аниқ чора-тадбирлар кўрилмоқда. Бизнинг Тошкент шаҳар прокурорининг биринчи ўринбосари, адлия катта маслаҳатчиси Мирзаанвар Латипович Мирзаев билан суҳбатимиз ҳам шаҳримизда кейинги пайтларда қонунчиликни мустаҳкамлаш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳамда келгусига мўлжалланган режалар хусусида бўлди.

— Мирзаанвар Латипович, суҳбатимизни ўтган йилги иш натижалари билан танишишдан бошласак.

— Янги иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий шароитларни эътиборга олиб, иш самарасини ошириш ва прокуратура олдида турган муаммоларни ҳал этиш мақсадида ўтган йили прокурорлик назоратининг концепциялари ишлаб чиқилди. Буларни ривожлантира бориб, 1992—1994 йилларга мўлжалланган келажак режалари тузилди, уларда белгиланган айрим тадбирлар бугунги кунда амалий фаолиятда қўлланилмоқда ва ишонамизки, қўйилган биринчи қадамимиз прокурорлик назоратини олиб боришда яхши натижаларни беради.

Ишлаб чиқилган концепциялар ҳайъат ҳамда мувофиқлаштирувчи кенгаш мажлислари иш услубларига ҳам таъсис этди. Ҳозир уларнинг фаолиятларида амалий ҳаракатлардан бир фикрга келиш, қонунларни ижро этишнинг муҳим йўналишларини аниқлаб олиш каби ижобий ўзгаришлар юз бермоқда. Шуни ҳам таъкидлаш керакки, кўпгина қарорлар услубий-тавсия характерига эга бўлмоқда, топшириқлар бериш сони анча камайтирилди, фақат бу қарорларни сўзсиз бажариш чораларини кўриш қолди.

Ҳозир биз ишни ташкил этишнинг иккинчи босқичига ўтдик — бу янги техника ва компьютерларни ишда қўллаш демакдир. Бу борада аниқ дастурлар ишлаб чиқилди ва ҳаётга тадбиқ қилинди. Масалан, «Прокурор» қидирув дастурига қасддан одам ўлдириш ва шу жиноятларни содир этган шахслар бўйича 500 тадан ортиқ карточкалар киритилган. Йиллик ҳисоботда 1991—92 йилларни таққослаш маълумотлари компьютерга киритилди ва бу маълумотлардан фойдаланишни ҳам бошладик. Буларнинг ҳаммаси шаҳар прокуратураси идораларининг иш фаолиятини янада яхшилаш ва такомиллаштиришга олиб келади.

— Прокуратура идораларининг асосий вазифаси мавжуд қонунларнинг устиворлиги ва уларга тўғри амал қилинишини назорат этиш ва таъминлашдан иборатдир. Шаҳар прокуратураси томонидан қонунчиликни мустаҳкамлашга қаратилган қандай амалий ишлар қилинмоқда!

— Қонунбузарликларнинг олдини олиш мақсадида шаҳарда қонунчиликни мустаҳкамлаш борасида ҳам маълум ишлар қилинмоқда. Биринчи галда шу йўналишда умумий назорат бўлимининг иш фаолияти кучайтирилди.

Ҳозирги шароитда умумий назорат ишини ташкил қилиш, иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий соҳаларда юз бераётган жараёнлар, уни фикрлаш ва тушуниб етиш, текширувлар ўтказиш услубиёти масалалари бўйича шаҳар прокурори ҳузурида 5 маротаба тезкор мажлислар ва 2 маротаба ҳайъат мажлиси ўтказилди.

Буларнинг натижасида умумий назоратни ишини фаоллаштиришга эришилди. Ўтган йилда шаҳар прокуратураси идоралари томонидан 715 та текширувлар ўтказилиб, натижаларига кўра 143 та амрнома, 293 та протест, 476 та тақдимнома киритилди, 338 шахс қонун бузиш ҳолларига йўл қўймаслик ҳақида ёзма равишда огоҳлантирилди. Прокурорларнинг қарор ва тақдимномаларига биноан 366 мансабдор шахс интизомий жавобгарликка, 122 таси моддий ва 74 та шахс маъмурий тартибда жавобгарликка тортилди. Умумий назорат юзасидан олиб борилган текширув ҳужжатларига асосан 25 та жиноий иш қўзғатилди.

Республика бюджети солиқлардан жамланишини ҳисобга олган ҳолда, шаҳар прокуратура идоралари солиқлар тўғрисидаги қонунларнинг ижросига алоҳида эътибор беришга ҳаракат қилдилар. Мутахассислар жалб қилингани ҳолда шаҳар корхоналари ва ташкилотларида солиқлар тўғрисидаги қонунларнинг ижроси юзасидан текширишлар ўтказилди. Текшириш жараёнида 152 миллион сўмдан кўпроқ миқдордаги яширилган фойдалар аниқланиб, бу пуллар давлат ҳисобига ўтказилди, айбдор шахслар эса турли жавобгарликка тортилдилар.

— Ҳозир барчамизни ташвишга солаётган асосий муаммолардан бири — бу уюшган жиноятчиликка қарши курашдир. Бу ишни амалга ошириш борасидаги тадбирлар хусусида тўхталсангиз.

— Жиноятнинг бу тури ўта хавфлилиги, жиноятчиларнинг аксарияти қуролланган ва янги техника билан жиҳозланганини ҳисобга олиб, ўтган йили идоралараро йиғилишда агар жиноят ўқ отар қуролларни қўллаш йўли билан содир этилган бўлса, у ҳолатда бу жиноятчиларни дарҳол қамоққа олиш лозимлиги ҳақида қарор қабул қилган эдик.

Шуни айтиш керакки, бу қарор ўзининг ижобий натижаларини берди. Ўтган йили шаҳар прокурорлари томонидан 1991 йилга нисбатан мингдан ортиқ қамоққа олиш ҳақида рухсатномалар берилди.

1992 йилда пойтахт Ички ишлар бош бошқармаси терговчилари томонидан уюшган жиноий гуруҳларга нисбатан 24 та жиноий иш тергов қилинди, улар содир этган 468 та жиноят фош қилинди.

Юқорида кўрсатилган гуруҳлардан 17 таси 1 йил мобайнида, 7 таси 5 йил мобайнида жиноий ҳаракатлар содир этиб келганлар. Шу гуруҳ аъзоларидан 4 дона ўқ отувчи қуроллар ва 28 дона автотранспорт воситалари олиниб мусодара этилди.

Гуруҳлар асосан 4 тадан 10 тагача аъзодан иборат бўлган. 10 дан ортиқ аъзоли гуруҳлардан бири, бу Н. Орипов бошчилигида бўлиб унинг таркибида 19 киши ғаразли фаолият билан шуғулланган. Улар асосан фуқароларнинг ва давлатга тегишли бўлган 60 дан ортиқ транспорт воситаларини ўғирлашган, кейинчалик кузов ва двигатель рақамларини ўзгартириб сотишган. Ҳаммаси бўлиб жиноий гуруҳ томонидан фуқароларга 2 миллион сўмдан зиёд ва 3500 АҚШ долларида, давлатга эса 100 минг сўмлик зарар келтирилган. Ҳозирги вақтда бу жиноий гуруҳнинг иши шаҳар судида кўрилмоқда.

Тошкент шаҳар прокуратураси қилинган ишлар билан чегараланмасдан ўзининг 1993 йил биринчи ярим йиллик режасига Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси, шаҳар суди ва адлия бошқармаси билан биргаликда уюшган жиноятчиликка қарши курашнинг ҳолатини ўрганиб, умумлаштиришни белгилаган.

Шу ўринда шаҳар прокуратурасининг тергов бошқармасида амалга оширилаётган ишларнинг эътиборга лойиқ эканлигини айтиб ўтмоқчиман.

Жиноятнинг олдини олиш ва у билан курашиш йўлида тергов бошқармаси ўтган йили унумлироқ меҳнат қилди. Прокуратура ва ички ишлар идораларининг терговчилари олдинги йилларга нисбатан кўпроқ жиноят ишларини тугалладилар, бу ишларнинг аксарияти судга жўнатилди. Ички ишлар терговчилари томонидан тугалланган жиноят ишлари 1991 йилда 8981 тани ташкил қилган бўлса, 1992 йил бундай ишларнинг сони 9968 тага етди, шу жумладан 987 таси вояга етмаганларга нисбатандир. Айблаш фикри билан судларга жўнатилган жиноий ишлар сони 1000 тага кўпайди. Икки ойдан ошиқ тергов қилинган жиноий ишлар сони 1991 йилги 8,5 фоиздан 1992 йил 4,1 фоизга камайди. Жиноят ишларини тергов қилишнинг сифати бирмунча яхшиланди. Суд томонидан қайта терговга қайтарилган жиноий ишларнинг сони 287 тани ёки 4,3 фоизни ташкил қилди. 1991 йилда бу кўрсаткич 6,2 фоиз эди.

Прокуратура терговчилари томонидан 818 та жиноят ишлари тугалланди, бу 1991 йилдаги тугалланган жиноят ишларидан 68 тага кўпдир. Судга юборилган жиноят ишларининг сони 695 тани ташкил этди.

Ўтган йили шаҳар прокуратурасининг жиноий ишларни тергов қилиш бўлими томонидан 69 та жиноий иш тугалланди, бу эса 1991 йилдагидан 14 фоиз кўпдир. Судга жўнатилган ишларнинг сони икки баравара ортди, ишларнинг тергов сифати ва муддатлари ҳам яхшиланди. Терговчилар томонидан кўпгина уюшган жиноий гуруҳлар устидан кўп кўринишли ва оғир жиноят ишлари тергов қилинди. Жумладан, катта терговчи Х. Аҳмедов билимдонлик билан олиб борган тергов ҳаракатлари натижасида ёш болаларни ғаразли мақсадларда ўғирлаш билан шуғулланиб келган М. Атауллаева бошчилигидаги жиноий гуруҳ фош этилди. Айбдор шахслар суд ҳукми билан турли муддатга қамоқ жазоларига маҳкум этилдилар. Қасддан одам ўлдириш жиноятларини очиш ва тергов қилиш масалалари икки маротаба шаҳар прокуратураси ҳайъатида муҳокама этилди. Ихтисослаштирилган гуруҳ терговчиларининг қасддан одам ўлдириш ҳаракатларини тергов қилиш ва уни очиш борасида кўраётган чоралари ҳақидаги ахборотлар тезкор йиғилишларда мунтазам эшитилиб, жиноятларни очиш учун керакли топшириқлар бериб борилмоқда. Улар томонидан номаълум ҳолатда содир этилган 42 одам ўлдириш жинояти очилди, шулардан 5 таси ўтган йиллар қотилликларидир. Бу ишларни тергов қилиш жараёнида 48 та эски жиноятлар очилди, жиноятчилардан 11 та ўқ отар қуроллар тортиб олинди.

Жиноий жазони таъминлаш принципини амалга ошириш борасида амалиёт ишларини яхшилаб, қасддан одам ўлдириш жиноятларини чуқур ўрганиб чиқиб, жиноятни содир этиш услуби, вақти, жойи, характери бўйича охирги 5 йиллик маълумотларни компьютерга жойлаштириб бундан фойдаланиш йўлга қўйилди. Бу албатта қасддан одам ўлдириш жиноятининг олдини олишда ўзининг ижобий таъсирини кўрсатади.

— Айрим ҳолларда баъзан суд ишларининг холис равишда амалга оширилганининг ҳам гувоҳи бўлиб қоламиз. Одил судловни таъминлашда прокуратура идораларининг тутган ўрни катта. Шу соҳада қонунларга амал қилиниши назорати борасидаги ишлар тўғрисида ҳам гапириб ўтсангиз.

— Одил судловни юритишнинг устивор йўналишларидан бири судларда жиноят ишларини кўришда иштирок этаётган прокурорларнинг касб маҳоратларини ошириш ва давлат айбловини қувватлашни таъмин этишдир. Бу йўналишдаги ишлар сезиларли даражада фаоллаштирилди. Биринчи босқич судида кўрилган 9870 та жиноий ишлардан 4772 тасида ёки 40,3 фоизида давлат айблови таъминланди. 1991 йилда эса бу кўрсаткич 36,3 фоизни ташкил қилган эди.

Ўтган даврда прокурорларнинг асосий эътибори оғир турдаги жиноят ишлари юзасидан давлат айбловини қувватлашга қаратилди. Шу турдаги жиноят ишларининг 86 фоизи прокурорлар иштирокида кўрилди. Эътирозлар билдириш юзасидан ҳам ишлар бирмунча фаоллашди, кассация тартибида эътирозлар билдириш меъёри 68,5 фоизни ташкил этди (1991 йилда 65,0 фоиз эди). Эътироз (протест) билдириш фаолияти барча туманларда яхшиланди.

— Халқимизда «Куч — бирликда» деб бежиз айтмайдилар. Зеро, барча ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳамкорликда иш юритса жиноятчиликка қарши курашда сезиларли натижаларга эришиш мумкинлиги сир эмас. Шаҳар прокуратурасининг бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари билан ўзаро алоқалари ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Тошкент шаҳар прокуратураси ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари билан ўтган 1992 йил мобайнида мураккаб ижтимоий шароитда фаолият олиб борди. Бозор иқтисодиётига ўтиш жараёни, нарх-навонинг ўсиши, давлат хўжаликлари ўртасидаги муносабатларнинг узилиши натижасида жиноятчилик ва қонунбузарлик ҳоллари бирмунча ошди.

Шундай шароитда шаҳар прокуратураси бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар билан биргаликда Ўзбекистон Республикаси Президенти, Республика Олий Кенгаши, шунингдек, Вазирлар маҳкамасининг давлат ва фуқаролар манфаатини, инсон ҳуқуқларини қўриқлашга қаратилган фармонлари, қарорлари ва фармойишларини амалга ошириш борасида халқ оммасига, меҳнат жамоаларига таянган ҳолда муайян даражада ишлар олиб борди. 1992 йилда жиноятчиликка қарши кураш, қонунчилик ва ҳуқуқий тартиботни таъминлаш борасида биргаликда қўшма тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш чораларини кўрдилар.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, жиноятчиликка қарши кураш умумхалқ иши эканлигини ҳисобга олиб, уни кучайтириш, бу ишда аҳолининг иштирокини фаоллаштириш мақсадида, Тошкент шаҳар Ҳокими маҳкамасида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар иштирокида фаоллар мажлиси ўтказилди. Худди шундай фаоллар мажлислари барча туман ҳокимликларида бўлиб ўтди. Жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш, таълим-тарбияни яхшилаш, қонунбузарликни бартараф қилишга қаратилган чора-тадбирлар ишлаб чиқилди. Назорат қилувчи ва ҳуқуқни муҳофаза этувчи идоралар фаолиятини мувофиқлаштириш тадбирлари кўрилди.

— Прокуратура тўғрисидаги Қонуннинг қабул қилиниши прокурорлик назоратини амалга ошириш борасида қандай ижобий ўзгаришларни юзага келтирмоқда!

— Ўтган йилнинг декабрь ойида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши томонидан «Прокуратура тўғрисида»ги Қонуннинг қабул қилиниши Республика прокуратураси идоралари ҳаётида тарихий аҳамиятга молик воқеа бўлди. Чунки у янгидан ташкил топган бизнинг давлатимизнинг қабул қилинган биринчи, республика миқёсида авваллари амалда бўлмаган қонун эканлиги билан алоҳида ажралиб туради. Маълумки, илгари Иттифоқ прокуратураси ҳақидаги қонун мавжуд бўлиб, унга биноан бутун прокуратура идоралари ўта марказлаштирилган тарзда бирлаштирилган эди. Бу нарса айниқса кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, прокуратура идораларининг моддий таъминоти ишларида кераксиз сансалорликлар ва қийинчиликлар туғдирарди. Республика прокуратураси ҳақидаги мустақил Қонунимизнинг қабул қилиниши аввалambor бу муаммоларнинг ҳал этилишида муҳим омил бўлмоқда, бундан ташқари энг асосийси — бизнинг ҳуқуқни муҳофаза қилиш ишларимизда етарли ҳуқуқий база яратди. Бу Қонунда прокуратуранинг янги давлат тизимида тутган ўрни ва роли, унинг асосий вазифалари ва мақсадлари, уларни бажариш учун берилган ваколат ва ҳуқуқлари аниқ ва равшан ифода этилган. Мен шу ўринда қонуншуносларимизни прокуратура идоралари ходимларининг ҳақиқатан ҳам оғир ва мушкул, вақти келганда хавфли бўлган хизматлари хусусиятларини тўғри тушуниб, уларга катта моддий ва маънавий имтиёзлар яратиб берганлари учун миннатдорчилигимизни билдириб қўймоқчиман. Янги Қонунга асосан прокуратура идоралари ходимлари транспорт воситаларида бепул юриш, давлат ҳисобидан махсус кийим-кечак ва либос билан таъминланиш, ўқ отар қурол олиб юриш ҳуқуқига эга бўлдилар. Бундан ташқари, ўз хизмат вазифасини бажараётган даврларида уларнинг дахлсизлигини таъминлаш борасида ҳам қонунга махсус бандлар киритилган.

Фурсатдан фойдаланиб, жиноятчиликка қарши кураш ва қонунбузарликларнинг олдини олиш борасида олдимизда турган масъулиятларни тўла ҳис қилган ҳолда, шаҳар прокуратурасининг ҳамма ходимлари номидан, бизнинг ихтиёримизга берилган барча имконият ва чораларни тўла амалга ошириб, бор куч-ғайратларимизни халқимизнинг тинч ва осойишта ҳаёт кечиришини таъминлаш йўлида сарфлаймиз, деб ҳамшаҳарларимизга ваъда берамиз.

Суҳбатдош Дилшод ИСРОИЛОВ.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Буюртма Г—173. 19899 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30

■ Босмага берилди 11.30. Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6